ԺԱ. ՏԱՐԻ 8197 (Ն. Տ.) 17 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1894 5 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1894 17 ՐԵՊԻՒԼ ԱԽԸՐ 1312 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դահեկան արծաթ	150
» » Վեցամսեայ » »	75
» » Եռամսեայ » »	40
Օտար երկիրներ Տարեկան Ֆրանք	56
» » Վեցամսեայ »	28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր օրինակ. Տարեկան Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց թղթատարի ծախքի [illegible] Ղրուշ	50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

ԱՐԵՒՏՐԱԿԱՆ

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

Եւրոպայի սեղանաւորական հրապարակը, որ ամիսներէ ի վեր նախանձելի հակապատկեր մը կը ձեւացնէր առեւտրական հրապարակին՝ վերջին երկու շաբաթները իր բարեխառնութիւնը կորսնցնելով տագնապայոյզ շրջան մը սկսաւ։

Քաղաքական կարեւոր դէպքեր վճռական դեր մը խաղացին բոլոր գլխաւոր պօրսաներուն մէջ։ Այդ դէպքերն էին, ի միջի այլոց, Ֆրանսայի ու Մատակասքարի խնդիրը և Չին-Ճաբոնական պատերազմը։

Անգլիոյ Նախարարաց խորհրդին յանկարծական գումարումը ամենավատ տպաւորութիւն ըրաւ Լոնտրայի Պօրսային վրայ. կարծուեցաւ թէ տեղի ունենալիք խորհրդակցութիւնները Ֆրանսայի ու Մատակասքարի խնդրոյն կը պատկանէին և հետեւաբար Ֆրանսայի և Անգլիոյ միջեւ յարաբերութեանց փոփոխութիւն մը կ'ենթադրէին։ Այս պատճառով «Քօնսօլ»ները անհաւատալի անկումներ կրեց. և թէպէտ յետոյ, Նախարարաց խորհրդի գումարումին նկատմամբ արժանահաւատ տեղեկութիւններ առնուեցան թէ Ծայրագոյն Արեւելքի պատերազմն էր վճռաքննութեան առարկան՝ սոր հետ մէկտեղ Պօրսային կրած վատ տպաւորութիւնը մէկէն ի մէկ չը փարատեցաւ և արժեթղթերու գները իրենց նախկին համեմատութեան չկրցին բարձրանալ։ Պէրլինի ու Վիէննայի Պօրսաները ծիծաղելով պաղարին Անգլիացիներուն այս տագնապին և անխորհուրդ ընթացքին վրայ՝ իրենք ալ կոտրեցին Անգլիոյ պետական արժեթղթերուն գները և ձեռքի տակէ մեծաքանակ գնումներ կատարեցին աժան գներով։

Բարիզի Պօրսան շատ ազդուեցաւ. Ռուսական թուղթերը, որոնք մեծագոյն մասամբ ֆրանսական ձեռքերու մէջ կը գտնուին, մեծամեծ անկումներ կրեցին։

Բայց ըստ որում Եւրոպայի մեծ տէրութեան մը քաղաքականութեան փոփոխութիւնը առաւել կամ նուազ ընդհանուր հանգամանք մը և ազդեցութիւն մը ունի՝ այս պատճառով գրեթէ բոլոր պետութեանց արժեթղթերը վերոյիշեալ դէպքերու տպաւորութեան տակ գտնուեցան և եթէ ներուի բացատրութեանս, «միջազգային» անկումներ կրեցին։

Այսպէս, Թուրքիոյ գօնսօլիտէի «D»ն և Րումէլիի երկաթուղիները, Եգիպտական միացեալները, Պանք Օթօմանը, Իտալական, Սպանիական, Փօրթուկէզ, Գերմանական և այլ պետական արժեթղթերը առաւել կամ նուազ անկումներու ենթարկուեցան վերջացող շաբթուն մէջ։

Իտալական արժեթղթերը մանաւանդ, քաղաքական վարանցուկ դէպքերէ աւելի, հիմնական պատճառներով ինկած են. պատճառներ՝ որոնք յոյս չեն ներշնչեր մօտ ժամանակէն անհետանալու։ Իտալական ելեւմուտքը, որ մանրադիտով աչքերով կը դիտուի Եւրոպայի մէջ, ամենեւին բաղձացուած կանոնաւորութիւնը և վստահութիւնը չի ներշնչեր տնտեսական աշխարհին։ Կառավարութիւնը՝ տեսնելով որ ուղղակի կամ անուղղակի տուրքերը բաւական չեն ելեւմուտքը հաւասարակշռելու՝ ուզած է ձեռք առնել մենաշնորհի խնդիրը։ Ալքօլի մենաշնորհը խնդրած են ոմանք և մտադրութիւն կայ այդ մենաշնորհը տալու։

Ելմտական տարւոյ առաջին երկու ամիսներուն պետական հասոյթը (Իտալիոյ մէջ) անցած տարուան համապատասխան երկու ամիսներէն 3,104,000 ֆրանք պակաս եղած է. այս վիճակին դարման տանելու համար ելմտական ու գանձային նախարարք ծրագիր մը կը պատրաստեն, որու մասին ամենակատարեալ լռութիւն կը պահուի, և որ՝ Խորհրդարանի նստաշրջանին բացումէն յետոյ միայն պիտի կրնայ երեւան ելլել։

⁂

Եւրոպայի առեւտրական հրապարակը, անցած շաբթու, բաղդատմամբ նախընթաց եօթնեկին, քիչ մը աւելի մխիթարական էր։ Որքան ևս գործառնութիւնք տակաւին շատ սահմանափակ էին՝ այսու ամենայնիւ նախընթաց շաբթուան բացարձակ անշարժութիւնը փարատած էր։

Մանչեսթըրի վրայ աննշան քանակութիւնով գործեր միայն եղան։ Կալկաթայէն յանձնարարութիւններ եկած են թէև, բայց գները չի յարմարելուն համար անգործադրելի մնացին։ Թուրքիոյ և Պալքանեան երկիրներուն համար պզտիկ գնումներ եղան՝ կարճ պայմանաժամներու մէջ յանձնելի։ Իսկ Չինաստանէն ու Ճաբոնէն գրեթէ ո՛չ մէկ յանձնարարութիւն՝ պատերազմի ծանօթ պատճառաւ. ահա թէ ինչո՛ւ Անգլիա այնչափ երար անցած է որպէս զի այդ երկու երկիրներուն միջեւ պատերազմը շուտով վերջ գտնէ։

Մանածի հրապարակը բաղդատաբար աւելի յաջող վիճակ մը ունէր անցած շաբթու։ Թէև շատ յանձնարարութիւն կար, բայց գներու մասին յարմարիլը դժուար էր։ Գնորդք ինչ ինչ պարագաներու մէջ հաւանեցան գործարանաց գներուն՝ պայմանաւ որ ապրանքները երկայն պայմանաժամերով յանձնուին. բայց գործարանք մերժեցին այս պայմանը և յամառեցան որ պայմանաժամի խնդիրը իրենց կամքին թողուի։ Գաղափար մը տալու համար թէ Անգլիա ինչ ահագին տնտեսական շահերով կապուած է Չինաստանի հետ, այս տեղ կ'արտադրենք միմիայն մանածի տարեկան արտածութիւններն ի Չինաստան և ուրիշ երկիրներ։

	1892 Լիպրա	1893 Լիպրա	1894 Լիպրա
Չինաստան	59373856	39175304	56707320
Ճաբոն	3446338	869712	1645200
Աթէն	424752	580586	716180
Ասիկն. Թուրքիա	256600	144200	617940
	63501546	40769802	59686640

Կը տեսնուի ուրեմն որ, եթէ պատերազմը վրայ չի հասնէր՝ այս տարի ամենէն աւելի ապրանք պիտի արտածուէր դէպի Չինաստան։ Բամբակեղէն կերպասներու արտածութիւնն ևս տարուէ տարի աւելնալու վրայ է։ 1892 թուականին, մինչեւ յուլիսի վերջը՝ Հնդկաստան բեռցուած է 30,748,832 եարտա բամբակեղէն. 1893ի համապատասխան թուականին 28,455,150 եարտա և 1894ին՝ 32,754,856 եարտա։

Ամերիկեան նոր սակագներու հաստատութենէն ի վեր, Անգլիա շատ մեծ գործեր չի կրցաւ ընել Միացեալ Նահանգաց հետ, զի այդ սակագները հիներուն վրայ շատ մեծ զեղչեր չէին ներկայացներ, հետեւաբար և ազատափոխանակութեան մօտեցող վիճակ մը չարտադրեցին անոնք. մինակ կարեւոր բարիքը զոր ունեցան թերեւս՝ սա եղաւ որ տնտեսական հրապարակը անստուգութենէ փրկեցին. ամենուն յայտնի վիճակ մը ապահովուեցաւ վերջապէս ուրէ քիչ մը օգուտ ալ տարակոյս չկայ թէ քաղուեցաւ որ սակայն, պէտք չէ մոքէ հանել, նախկին յարուցուած աղմուկին չկրցաւ համապատասխանել։ Անգլիա՝ այս տարուան սեպտեմբերի մէջ, յԱմերիկա 355,000 ոսկիի ապրանք աւելի ներածած է քան թէ անցեալ տարի, և այս գումարին մեծագոյն բաժինը մետաղներուն է. այս պատճառաւ իսկ մետաղներու հրապարակը ժամանակէ մը ի վեր ոգեւորուած դրութեան մէջ է։

Խահուէի խմողներուն աչքը լոյս. այս տարի նմանը քիչ անգամ տեսնուած առատութիւն կը տիրէ, ինչպէս ցորենի մասին։ Եւ մեր մէջ պակաս չեն խահուէամոլներ՝ որոնք անօթութեան կը դիմանան՝ բայց խահուէէն զրկուելուն չեն կրնար դիմանալ։ Ռիօ-տը-Ժանէյրօէն առնուած տեղեկութեանց համեմատ՝ այս տարուան հունձքը հասած է 930,000 պարկի, մինչ անցեալ տարուանը՝ 405,000 պարկ էր միայն։ Իսկ Սանթօսի խահուէին այս տարուան բերքը 1,338,000 պարկ է, մինչ անցեալ տարի՝ 668,000 պարկէ աւելի չէր։ Ռիօի խահուէէն այժմ պատրաստ կը գտնուի 279,000 պարկ, անցեալ տարի նոյն թուականին 179,000 պարկ միայն պատրաստ էր։ Սանթօսի խահուէին հիմակուան մթերքն է 436,000 պարկ, իսկ անցեալ տարի 161,000 պարկէ աւելի չէր։

Ռիօի խահուէին այժմու գինն է 61 շիլին 9 բէնս, և Սանթօսինը՝ տեսակին համեմատ 68 շիլին 6 բէնսէն մինչեւ 79 շիլին 6 բէնս։

Շաքարի հրապարակը բաղդատաբար քիչ մը ոգեւորուած էր անցած շաբթու։ Եւ շահադիտական կարեւոր գործեր եղան ճակնդեղի տեսակին վրայ՝ 10 շիլին 3 բէնսի հաշւով։

Թէյի վրայ ալ անցած շաբթու քիչ շատ գործ եղաւ. ամենէն աւելի ծախուեցաւ հնդկական տեսակը, օրական միջին հաշւով 10,000 սնտուկ, լիպրան՝ որակին համեմատ՝ 5½էն մինչեւ 11½ բէնսի։

Ճէհրիի խօսքը ընելու գուցէ քիչ մը զարմանաք. բայց բերքերու առեւտուրով զբաղողները շատ մօտէն գիտեն արդէն թէ, կատարելապէս մեռած նկատուող ապրանքներ, բաղդին քմահաճոյքովը, եթէ կուզէք, երբեմն կենդանութեան նշաններ ցոյց կուտան։ Լօնտրայի մէջ անցած շաբթու ճէհրիի վրայ եղած գործերը թէպէտ նշանակութենէ զուրկ են — ընդամէնը 100-120 պարկի չափ — այսու հանդերձ ամիսներով, եթէ ոչ տարիներով, մեռելական անշարժութեան դատապարտուած ապրանքի մը համար իրենց կարեւորութիւնը ունին։ Գները՝ 14 շիլին 3 բէնսէն 15 շիլին էին առ մէն մի հնտրըտ ուէյթ։

Ցորենի վրայ ալ բաւական առեւտուր կար անցած շաբթու. գները՝ տեսակին համեմատ 18 շիլին 7½ բէնսէն մինչեւ 22 շիլին 7½ բէնսի հաստատ բռնուած էին։

Եգիպտացորենի մասին նոյնը չենք կրնար զրուցել։ Գնողները շատ քիչ են։ Դանուբեան տեսակին, ինչպէս նաև Սելանիկ, Տէտէ-Աղաճի եգիպտացորենին գինն է 20 շիլին. իսկ Օտեսայինը՝ 19 շիլին 6 բէնս։

Գարիի առեւտուրն ևս ոգեւորութենէ զուրկ էր։ Ազօֆի, Օտեսայի, Նիքօլաեֆի տեսակներուն գինն է անմիջական յանձնումներու համար 10 շիլին 9 բէնս, իսկ դեկտեմբերի և յունվարի յանձնումներուն համար 11 շիլին 9 բէնս։

⁂

Մետաղներու հրապարակը առջի ոգեւորութենէն զուրկ է. թէպէտ պղինձը տակաւին կը դիմանայ իր հին գներուն վրայ։

Երկաթի հրապարակը դանդաղ է և եղած գործառնութիւնք՝ կարեւորութիւն չունին։ Քլիվլէնտի Ն. 3ը 36 շիլինի կը ծախուի։

Պղինձի թերթերը տակաւին 53 և 56 անգլիական ոսկիի կը ծախուին, բայց այնչափ մեծ առեւտուր չկայ։

Անագի պահեստը հետզհետէ շատցած ըլլալով գներն սկսան իյնալ և այժմ 74 շիլին 10 բէնսի կը ծախուին։

Կապարի վրայ անցած շաբթու քիչ շատ գործ եղաւ և հրապարակը իր հին դանդաղութիւնը թօթափեց։ Գներն են՝ անգլիական տեսակին համար՝ 10 անգլ. ոսկի, իսկ սպանիականինը՝ 9 անգլ. ոսկի 17 շիլ. 6 բէնս։

Զինկի հրապարակը, հակառակ գներու արտակարգ աժանութեան, թոյլ կը մնայ։ Ընտիր տեսակի ձողերը՝ 15/7/6 անգլ. ոսկիի և հասարակները՝ 15/5/- անգլ. ոսկիի կը ծախուին, իսկ զինկօյի թերթերը՝ 18/5/- անգլ. ոսկիի։

Թիթեղի հրապարակը սկսաւ կենդանանալ Անգլիոյ մէջ. քիչ շատ գործ կ'ըլլայ. առաջին տեսակը՝ 0.16.0 անգլ. ոսկի — 0.18.6 անգլ. ոսկիի կը ծախուի. սովորական տեսակը՝ 0/14/0 անգլ. ոսկի—0/15/6 անգլ. ոսկիի։

Սնդիկի հրապարակը հաստատուն է. առաջին տեսակին գինն է 6/15/- անգլ. ոսկի. երկրորդականինը՝ 6/14/- անգլ. ոսկի։

ՊՐՕՑԵՐ

ՀՈՂԱԿԵՐՆԵՐԸ

Թրօքատէրօյի ցեղագրական թանգարանը կը պարունակէ հողէ շինուած փոքր պաքսիմատներ։

Սոյն կարկանդակները գորշ — կապտորակ գոյն մը ունին, զանոնք կազմող հողը դիւրաւ կը փշրի մատներու սեղմումին տակ և կ'ալիւրոտի հպման ներքեւ։

Քիչ մը ջուրով խառն այս հողը, կտոր կտոր առնուելով նախ լեզուին կը փակչի, յետոյ քիչ քիչ կը թրջի և բաւական բուռն համ մը կառնէ, ոչ աղեկ ոչ գէշ, «ուշադրաւ համ» մը որ պահ մը կը մնայ և կը մեղմանայ՝ տեսակ մը փափագ տալով նորէն ուտելու։

Ասիկա կը բացատրէ թէ ինչո՛ւ, բաց ի սովի պատճառաւ հող ուտելու ստիպուող ժողովուրդներէն, հողակերներ կը գտնուին. ասոնցմէ շատերուն համար այս ուտելիք ոչ միայն հաճոյք մը, որկրամոլութեան միջոց մըն է, այլ և այս հաճոյք դիւրաւ կը փոխուի տիրական կիրքի մը։

Գիտունները կ'ըսեն թէ մարդիկ հողակեր կըլլան ինչպէս կան ուրիշներ որք ալքոլամոլ կամ ափիոնամոլ են։ Ափրիկէի բովանդակ արեւմտեան եզերքին վրայ հողակեր սեւամորթներ կան. բայց սիրահարները հաւասարապէս չեն գնահատեր ամեն տեսակ հողերը։

Քոնկօի մէջ մանաւանդ կապոյտ հողէ ամենէն յարգի պաքսիմատները կուգան Ափրիկէի կեդրոնէն, կարաւաններով կը բերուին փղոսկրի հետ և բաւական կարեւոր առեւտուրի առարկայ կը դառնան։

Ժամանակաւ Պրազիլիոյ մէջ Ափրիկէէն տարուած գերիները կը պահէին այդ մոլութիւնը, և անոնց տէրերը, ամբաստանելով զիրենք թէ հող կուտէին անձնասպան ըլլալու կամ ուժաթափ ըլլալով նուազ աշխատելու համար, անգթօրէն կը պատժէին զանոնք։

Երբեմն իսկ երկաթէ դիմակ մը կանցունէին անոնց երեսը, բանալիով կղպուած. ճաշի ատեն անոնց պետը կը բանար դիմակները։

Երբ, ագարակի մը մէջ, սեւամորթները հողակեր ըլլային, հարկ կ'ըլլար փոքրիկները զատել ու խիստ հսկողութեան ենթարկել՝ թող չտալու համար որ անոնք ալ նոյն ախտով վարակուին։

Նոր-Գալեդոնիոյ մէջ կարգ մը բնիկներ կանաչորակ հող մը կուտեն, այս հողերուն Ֆրանսա բերուած նմուշները տարրալուծուեցան Վօքլէնի ձեռամբ, տեսակ մը կաւ է քիչ մը երկաթով ու կիրով խառն, բայց սննդական ո և է նիւթ չէին պարունակեր։

Հողակերներուն մոլութիւնը վտանգաւոր է սա պատճառաւ որ քիչ քիչ ախորժակը կը կտրէ, սնունդը անբաւական կ'ընէ և ուժը կը տկարացնէ։ Արդարեւ հողի անմարսութեան հետեւանքը սա է որ կշտանալու զգայութիւն կուտայ։

Ասոր համար է որ բազմաթիւ սովերու ատեն մարդիկ կը տեսնուին «հողակեր» ըլլալու ստիպուած, որպէսզի այս կերպով համեմատապէս երկար դիմանան։

Հողին գործածումը իբրեւ ուտելիք անհերքելի կերպով ամենէն հետաքրքրաշարժ պարագաներէն մէկն է սննդական բնախօսութեան։

Ճավայի, Սումադրայի և Սօնտի բոլոր կղզիներուն հողակերները յոյժ բազմաթիւ են և սա մասնաւորութիւնը կը ներկայացնեն որ յատկապէս պատրաստուած պաքսիմատ մը կուտեն։

Այս նպատակաւ, Ճավայի մէջ մանաւանդ, մասնագէտներ կան։

Այս յատուկ պատրաստութիւնն է կատարելապէս լուալ, աւազի բոլոր հատիկներն ու օտար մարմինները մաքրելհանել, յետոյ հացի խմորի պէս, հողը բարակ կտրուելով դնել երկաթէ տախտակի մը վրայ որ վառ ածուխներու վրայ կիսովին խորովի։

Ինչպէս կը տեսնուի, խոհարարական պատրաստութիւն մըն է գրեթէ։

Ասկից զատ, բոլոր այս երկիրներու շուկաներուն մէջ կը գտնուին արձանիկներ կամ ուտելի հողէ խաղալիկներ, — ինչպէս մենք կը շինենք խմորեղէնէ տեսակ տեսակ առարկաներ։

Ցեղագրական թանգարանը անոնց շատ նմուշներն ունի։

Հնդկաստանի մէջ կը գտնուի «Մոնկոլի կաւ» ըսուած հող մը, որով կը շինեն, կէս մը եփելէ ետք, անական փոքր առարկաներ, մանաւանդ սափորիկներ որք յոյժ հաճելի համ մը կուտան ջուրին։ Արդ, այս հողն ուտելի է և շատ անգամ կը պատահի որ հնդկուհիներ կուտեն անոնց կտորները։

Ուղեւոր մը կը պատմէ իսկ որ եթէ չարգիլէին զանոնք, շատ չանցած պիտի ուտէին բոլոր պնակները, անօթները, շիշերը, սկահները և տան ուրիշ հողեղէն գործիները։

Ճաբոնի և Չինի մէջ ալ կան հողակերներու օրինակներ։

Եւրոպայի մէջ ալ կային եւ դեռ կան հողակերներ։

Նախկին հեղինակները սնունդներու վրայ կը խօսին որոց մէջ կային քիչ կամ շատ քանակութեամբ հող։

Ալիքա շինելու համար լաւագոյն հողը կը գտնուէր Նափոլիի և Բուցցոլի միջեւ։

Անցեալ դարուն սկիզբն ապրող բնագէտ մը, Նիքօլա Լանկ, կ'ըսէ թէ Լօֆէնպուրկի մէջ, Ռէնի վրայ, տեսած է հող մը զոր բնակիչները կուտէին և որուն տուած էին «Հողի միս» անունը։

Սթրազպուրկցի բժիշկ մը, Ժան Հէրման, 1795ին մեռած, կը պատմէ թէ Ալզասի գեղացիները խնամով կը ժողուէին ճերմկորակ հող մը զոր «ալիւր բրածոյ» կ'անուանէին։

Անցեալ դարուն Սպանիոյ մէջ կիներ կային կարմրորակ հող մը ուտող և այս սնունդէն անանկ համ կը զգային որ խոստովանահօր մը իրենց տալիք ամենէն մեծ ապաշխարանքն էր զրկել զանոնք հող ուտելէ, նոյն իսկ մէկ օր մը։

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (116)

ԺԻՒԼ ՄԱՐԻ

ՏԺԳՈՅՆ ԱՂՋԻԿԸ

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴ

ԷՆԻՑԵԷԹԻ ՀՕՐԸ

Ուրեմն պիտի փրկէր զանոնք։

—Այո, ըսաւ, պիտի իմացունեմ անոնց...

Կէս օրէն ետք իր քոյրը փնտռեց. բայց սա մեկնած էր դղեակէն՝ Էկլյեէթ երթալու համար։

—Անոր պիտի յայտնեմ, մրմնջեց Տիան, երբ ետ դառնայ։

Մութը կը կոխէր։ Օդը ցուրտ էր։

Տիան մահասարսուռ նախազգացումներով կը համակուէր։ Կը վախնար որ շատ սպասած է։ Կը զգչար որ միմիայն իր ուժին վստահցած էր իր եղբօր նպատակները կասեցնելու համար։ Միթէ չէ՞ր կրնար իբրեւ օտար մը, իբրեւ թշնամի մը վարուիլ անոր հետ։ Միթէ իր սիրտին մէջ ո՞չ կը զգար այդ մարդուն նկատմամբ որուն սիրտը երբէք չէր տաքցած բարեկամութեան բոցով, երբէք չէր բաբախած եղբայրական գորովանքով։

Կարծես մինակ ատելութեան համար կ'ապրէր անիկա։ Արդարութիւն էր որ ատելութիւն և անտարբերութիւն քաղէր իր բոլորտիքէն։

Այո, այս գաղափարը կը զբաղեցնէր Տիանը։

—Շա՛տ սպասեցի։ Շա՛տ սպասեցի...

Ի զուր կը փորձէր վանել իր նախազգացումները։

Կը դողդղար ջղաձիգ սարսուռներով և և առանց գիտնալու թէ ինչո՛ւ, ակռաները կը կափկափէին։

—Ոչ, ոչ, ա՛լ չեմ ուզեր սպասել։ Չեմ ուզեր թողուլ որ այս գիշերն ալ անցնի։ Հիւանդ ըլլալէս, անոր հետեւելու և իր արարքը լրտեսելու ուժ չունենալէս ի վեր ո՞վ գիտէ ի՛նչ ըրած է Անթօնիօ։ Կ'ատէ Պ. Պարթոլին։ Կ'ատէ Ֆիլիբը։ Ինչո՞ւ։ Չեմ գիտեր։ Բայց ապահով եմ։ Այս բանը տեսայ իր աչքերէն զորս անոնց վրայ կը յառէր երբ անոնք չէին դիտեր զինքը։ Չեմ սխալիր։ Այս Թշուառականին ատելութիւնը յայտնի բան է ինծի համար։ Ո՛վ գիտէ որ չուզեր յիմար արարքով մը կործանել երջանկութիւնն այս երկու արարածներուն որք այնքան կը սիրեն զիս, Պարթոլին մանաւանդ որ քրոջս հետ պիտի ամուսնանայ... Ո՛վ գիտէ թէ մինչեւ վերջին վայրկեանը, ծայրայեղ անգթութեամբ մը, չէ ուշացուցած իր ոճրին գործադրութիւնը, այս երջանկութիւնը կործանելու համար այն պահուն իսկ ուր զերծ կ'երեւար ամեն հարուածներէ։

Այսպէս կը տրամաբանէր։

Եւ այս նախազգացումներուն մէջտեղ յանկարծ հարցում մը կը ծագի միտքին մէջ զոր կը վանէ իբրեւ տաղտկալից և որ անդադար կը վերադառնայ.

—Քլէա ինչո՞ւ Էկլյեէթ գնաց։ Ի՞նչ պէտք ունի հոն։

Ի զուր կը մտածէ թէ իր քոյրը շատ անգամ Ֆիլիբին հետ զբօսնելով կ'երթայ Պարթոլին գտնելու. անհիմն սարսափը կը տիրէ կը մնայ իր վրայ։

Թէեւ Քասթելպուք հեռի չէ Էկլյեէթէն, երեւակայութեան եղական ազդեցութեամբ մը հարիւր մղոն անդին կը նկատէ զայն։ Կը թուի իրեն թէ հրէշային բանի տեղի պիտի ունենան հոն և թէ իր միակ ներկայութիւնը անոնց առաջքը պիտի առնէր։

Ա՛լ չի դիմանար։

Իր սիրելիներուն դարձին սպասելու քաջութիւնը չունի. անանկ վերագրգռման մէջ է որ երբեմն ձեռքը հրատոչոր ճակտին կը յենու և կը մտածէ.

—Արդեօք պիտի խենդենա՞մ։

Խենդութիւն. գուցէ մահ և աւերում առաջ գար իր շուրջը, քանի որ իր յիմարութիւնը ազատ, անարգել պիտի թողուր Անթօնիօն իր երազած ոճիրը գործելու։

—Աստուա՛ծ իմ, կ'ըսէ, օգնեցէք ինծի... Արդէն անգթաբար հարուածեցիք զիս։ Խնայեցէք...

Իր սենեակը կը դառնայ, ուսերուն վրայ կը նետէ քօղաշիքեան երկար վերարկուն որ շատ անգամներ պաշտպանած է զինքը ցուրտին ու անձրեւին դէմ, երբ Անթօնիօին ետեւէն կը վազէր գիշերները, և դուրս կելլէ դղեակէն։

Գիշերը բոլորովին վրայ հասած է։

Միտքէն կ'ըսէ թէ ճամբան անշուշտ պիտի հանդիպի Քլէաին, Պարթոլիին ու Ֆիլիբին։

Կը սխալի։

Մինչեւ հին հանքը ոչ ոք, մէկ քանի բանուորներ միայն որք Բրատ կը դառնան։

Պահ մը կը կենայ։

Կը մօտենայ այն հորին ուր քիչ մնաց որ մեռնէր։ Կը դողայ ասիկա միտքը բերելով։ Մահու և աւերման ի՛նչ սոսկալի գաղտնիք կը ծածկուի այդ մթին գետնուղիներուն մէջ... Անթօնիօ նորէն գացա՞ծ է հոն... Հոն դարձա՞ծ են երկու զարմանալի անձերը որոց միջամտութեան կը պարտէր իր կեանքը։

Քանի մը հարիւր մեթր հեռուէն, մութին մէջ կ'երեւային բարձր շէնքերն Էկլյեէթի որուն կամարաձեւ պատուհանները, եկեղեցիի պատուհաններու նման, հրդեհի ցոլքերով լուսաւորուած էին։ Փուռերու և մեքենաներու ծխնելոյզները հազարաւոր կայծեր դուրս կը ժայթքէին որք կապոյտ երկինքին մէջ կարծես կուզէին խառնուիլ հազարաւոր աստղերու։

Մութը շատ թանձր չէր։

Լուսինը կը շողար, տարտամ փայլով մը լուսաւորելով հին փոսին շուրջը կուտակուած աւերակները. քայքայուած աշտարակներ, կործանած խրճիթներ, հին շէնքերու մնացորդներ, ժանգոտած գործիներ, փուշեր, տատասկներ, փլածքներ, չորութիւն, տխրութիւն։

Չի կրնար հեռանալ այդ անդունդին մօտերէն։

Վերջապէս որոշումը կուտայ. պիտի հեռանայ։

Ետին դարձած պահուն, երբ դժուարաւ կը հեռանայ սպառնացող այդ անդունդէն, կը կենայ յանկարծ. շշուկ մը լսած է ելնարաններուն վրայ, մէկը վեր կ'ելլէ։

Անթօնիօ՞ն է։ Կամ թէ զինքն ազատող թափառաշրջիկներէն մէ՞կը։

Ա՛լ միտքէն չանցուներ ծածկուիլ։

Կը մնայ հոն, շնչասպառ, ծռած, մարմինն ընդ առաջ, փորձելով հեռուէն թափանցել այդ խաւարին։

Խղդուկ և ուժգնաբախ շնչառութեան մը շշուկն է մարդու մը որ դէպ իրեն կուգայ անշուշտ՝ սոսկալի յուզման մը ազդեցութեանը տակ։

Եւ այդ մարդը վերջապէս դուրս կ'ելլայ գետնէն, անդունդէն, իր առջեւ, մահասարսուռ երեւոյթով։

Իրա՛ւ Անթօնիօն է։

Կը տեսնէ իր քոյրը։

Խղդուկ աղաղակ մը կարձկէ.

—Տիա՛ն։

Աղաղակ զայրոյթի և սոսկումի։

Բայց շուտով ինքզինքին կուգայ։ Մինակ բարկութիւնը կը մնայ։ Միտքը մէկէն ի մէկ կը լուսաւորուի։

—Դո՛ւն էիր, դո՛ւն էիր։

Տիան չի մտածեր ուրանալ։

Արհամարհալից երեւոյթով կեցած Թշուառականին առջեւ, կ'ըսէ.

—Ե՛ս էի։

—Յիմարութի՞ւնդ։

—Երկար ատենէ ի վեր խելքս գլուխս եկած է... իմ խենդութիւնս կատակերգութիւն մըն էր կասկած չարթնցնելու համար... աւելի աղէկ դիտելու համար քու արարքներդ։

—Ուրեմն դո՞ւն էիր որ երեք անգամ...

—Ես էի, ըսաւ Տիան ջղաձիգ ուրախութեամբ մը, որ վրայ հասայ երբ դուն մեքենային պարանը կը փորձէիր կտրել։ Ես էի որ զգուշացուցի մեքենավարը, որ այսպէս առաջքն առաւ քու երազած աղէտիդ... Ես էի որ լրտեսեցի քու երթեւեկներդ հին փոսին մէջ ուսկից դուրս կելլէս, և որ, երկրորդ անգամ, իմաց տուի Պարթոլիին։ Ես էի զոր դուն հետապնդեցիր գետնուղիներուն մէջ և որ հրաշքով ազատեցայ ձեռքէդ... Լաւ ուրեմն, կը հարցնեմ քեզ հիմակ և կուզեմ որ պատասխանես... ապա թէ ոչ ըրածներդ հրապարակով կը յայտնեմ և արդարութեան ձեռքը կը յանձնեմ քեզ, թէև եղբայրս ըլլաս... Ի՛նչ խորհրդով կը մտնես այս լքուած գետնուղիները... Աղէտալի բան մը կերազես անշուշտ, վասնզի դուն ատել միայն գիտես...

«Պատասխանէ՛», այնպէս կուզեմ...

Անթօնիօ պահ մը խեղայեղ մնաց։

Բայց պաղարիւն մարդ էր։

—Իմ կորո՞ւստս կուզես։

—Իմ սիրած մարդոցս փրկութիւնը կուզեմ...

—Քու սիրա՞ծ մարդոցդ։ Գոնէ կը ճանչնա՞ս զանոնք։ Գիտե՞ս ով են, ո՞ւսկից կուգան։

—Ի՛նչ փոյթս...

(Շարունակելի)

Կ. ՊՈԼԻՍ, 5/17 ՀՈԿՏ. 1894

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ՆԻՒԹԵՐ

ՑԱՆՏԻԿՆՈՒԹԵԱՆ ՎԵՀ ՕՐԻՆԱԿ

Woman at Home (Կինն Ընտանիքին Մէջ) անուն անգլիերէն հանդէսն այս մակագրով յօդուած մը հրատարակած է, զոր հետեւեալ կերպիւ կը համառօտենք։

«Եւրոպայի վեհապետական ոփխնամ մէջ, գերման կայսրուհին ամենէն «ընտանին» է (domesticated), եթէ ի բաց առնենք Դանիոյ Թագուհին, այն պաշտօնական ծերունին։ Կայսրուհին յոյժ ժողովրդական է ի Գերմանիա, գլխաւորապէս այն պատճառաւ որ օրինակելի տանտիկին մ'է (Haus-frau)։ Օրինակելի տանտիկինը Գերմանաց համար կնոջ կատարելութիւնն է։ Աւգուստա Վիքթորիա նուազ հոգածու է իւր պետական դիրքին քան իւր կնոջ և մօր պաշտօնին։ Պետական պարագաութիւններ մեծ հրապոյր չունին իրեն համար։ Նորաձեւութիւնք և պերճանք չեն զբաղեցներ զինք։ Փառասէր և մեծամիտ չէ։ Փառքն և իշխանութիւնն իւր Օգոստափառ Տիրոջ թողած է, որ իւր վեհապետութիւնը տիրաբար ի գործ կը դնէ։ Գերման կայսրուհին քաղաքական ազդեցութեան հետամուտ չէ։ Դեսպանք, օրէնսդիրք կամ քաղաքային վարչութիւնք իւր մտածման առարկայն չեն։ Իւր մտաւորական եռժէնի կայսրուհի մ'ըլլալ չէ, ի մի բան։ Դարավերջիկ նոր ուխլթններուն ընթացքն ու վարմունքն ևս իւր հաւանութեան չեն արժանանար։ Մեր նորասէր վիպագիրք իւր կեանքին ու վարքին մէջ շահագրգիռ բան մը չպիտի գտնեն իրենց հետաքրքրութիւնը շարժող։ Այս ամեն բաներ անհատին կամ հասարակութեան մանաւանդ տեսակէտէն կախում ունին։ Ցեղական տեսակէտով, Աւգուստա-Վիքթորիայի կեանքն ու վարքն յոյժ շահեկան են։ Գերմանիոյ համար բարեբախտութիւն մ'է կը նմանապէս այսպիսի կայսրուհի մ'ունենալն։ Հանրային գործերու մէջ ուղղութիւն տալու մէկ անձ մը բաւական էր, և այն ալ կայսրն ինքն է, որ հզօրապէս կուտայ պէտք եղած ուղղութիւնն։ Եւանգելական կրօնքի վեհապետին քով նախանձախնդրութիւնը գրաւած է հանդարտաբարոյ, խոհական, բարեսէր և զուարթ ընկերուհի մը, որ իւր դերը սահմանափակած է գերման ընտանիքներու ամեն առաքինութեանց օրինակ ընծայելու պարագայն շրջանակին մէջ։

«Կայսրուհին այն ֆիզիքական գերազանցութիւնն ունի որ քանի տարիները բոլորտին ինք աւելի գեղ ու շնորհ կ'ըստանայ։ Հիմակ 36 տարեկան է, և երեք ամիս աւելի ունի քան իւր ամուսինն։ Գերմանական անուշիկ խարտեաշ և կապոյտ աչուի տիպարին ամենալաւ ներկայացուցիչներէն է։ Եօթն զաւկի մայր է, և ասոնց վրայ և իւր ամուսնոյն վրայ կեդրոնացուցած է իւր բովանդակ կեանքը։ Թէպէտ բնիկ թէ կայսրուհին հանրային գործերով չզբաղիր, բայց ինչ որ կը վերաբերի աղքատաց վիճակին, ընտանեկան կեանքի բարւոքման, բարոյական զարգացման, անտարբեր չի թողուր զինք։ Հանրային երբեմն հոգածու ըլլալ Գերմանիոյ մէջ անպատճառ քաղաքականութեամբ զբաղիլ չի նշանակեր։ Հոն կիները քաղաքական դեր չեն կատարեր։ Անգլիոյ, Ամերիկայի և Անգլիոյ «նոր կինը» բարձր համարում չունի Գերմանուհիներուն վրայ։ Բայց Գերմանուհիք ադոր համար հոգ չեն ըներ, և գոհ կ'երեւին իրենց կենցաղավարութեան կերպէն։ Ի Գերմանիա, ընտանեկան կեանքին յարած մնալ թէ այրերու և թէ կիներու կողմէ տակաւին կը նկատուի բարձրագոյնն կնոջական առաքինութեանց. ուստի, կայսրուհին տիպար կին մը կը նկատուի, և ազգը շնորհապարտ է անոր՝ իւր բարձր դիրքին մէջ ընտանեկան կեանքի այնքան գեղեցիկ օրինակ մ'ընծայելուն համար։ Կայսրն ինքն ևս որոշակի յայտնած է իւր կարծիք թէ քաղաքական գործերով զբաղող կիներուն վրայ համարում չունի, և թէ իրեն համար կատարեալ կին ան է որ ամենէն լաւ անուշեղէնը կ'եփէ, որ ամենէն աղէկ կը մեծցնէ իւր զաւկները, քան նա որ քաղաքական խնդիրներու վրայ կրնայ վիճաբանիլ։ Կայսրն ինք յայտարարած է անգամ մը թէ —

«Իմ ազգիս էրիկ մարդերուն համար իբրեւ ամենէն մեծ բախտը կը մաղթեմ որ Գերմանիոյ աղջիկներն հետեւին իրենց կայսրուհւոյն օրինակին, և անոր պէս իրենց կեանքը նուիրեն այն երեք մեծ Ք.երուն մշակման, որք են Քիրխէ, Քինտեր և Քիւխէ, այսինքն՝ Եկեղեցի, Զաւակներ և Խոհանոց։»

«Հարկ է արդեօք յարել թէ վեհ. Աւգուստա Վիքթորիա միայն «Եկեղեցւով, Զաւկներով ու Ընտանիքին անուշեղով» չի զբաղիր։ Բայց իւր վեհապետական բարձրութեան անյարմար չի սեպեր իւր հոգածութեան գլխաւոր առարկայն ընել այսպիսի բաներ։»

ՍՔԱՆՉԵԼԻ ՕՐԻՆԱԿ ԻՆՔՆՕԳՆՈՒԹԵԱՆ

ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԻՒՆ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴԻՆ ՄԷՋ

Հայտնագործ ամերիկեան Համալսարանէն նոր ելած կարգ մը բարեկեցիկ երիտասարդներ տարւոյս յունուարի վերջ ի վերջին ուրախ զուարթ կը ճաշէին Պոստընի շքեղ պանդոկներէն միոյն մէջ, ու համադամները ճաշակելով հանդերձ, ազգաստները վիճակին վրայ կը ճառէին։ Իրենց մէջէն երիտասարդ մը, որ Համալսարանի թէ՛ ուսմանց և թէ՛ ֆիզիքական մարզանաց ճիւղերուն մէջ դիրքաց հանդիմացած էր միշտ, կարծիք յայտնեց թէ «Միացեալ Նահանգաց մէջ անո՛նք միայն խեղճ կը մնան որք իրենց վրայ վստահութիւն չունին, որք չեն աշխատիր, որք չեն գիտեր աշխատիլ.» և իւր խօսքին ոյժ տալու համար, յայտարարեց որ «Եթէ իմ հօրմէս ժառանգած բոլոր հարստութենէս հրաժարիմ ու մերկ մնամ, կարող եմ, ինքնօգնութեանս շնորհիւ, տարի մը իմ ապրուստս հանել, աշխարհի շուրջը պտոյտ մ'ընել իմ ծախքովս, և տարւոյն վերջը Պոստըն դառնալ գրպանս ունենալով 5,000 տոլարի (հազար անգլ. ոսկի) խնայուած գումար մը։» Իւր ընկերք չհաւատալով, քաշքշեցին զինք, այնպէս որ գործը գրաւի յանգեցաւ։ Որոշուեցաւ որ փետր. 10/22ին երիտասարդը տեղւոյն արեւելեան բաղնիքն երթայ, հոն հանուի, և իրեն համար ուրիշ հագուստ ճարելով, աշխարհի շրջանն ընէ, և 1895 փետր. 10/22ին դարձեալ բաղնիքը դայ մտնէ, գրպանն ունենալով հազար անգլ. ոսկի, բայց պատուոյ վրայ խօսք տալով որ մէկէ մը հինգ փարա փոխ չառնու։ Եթէ յաջողի, երկու հազար ոսկի առնու։ Եթէ չյաջողի, ինք տալ է 2,000ն։ Բառ առ բառ պայմանագիր մը ստորագրուեցաւ, և անմիջապէս բաղնիք մտնելով, երիտասարդն, հագուստ մը ճարելու համար, բաղնիք մտնող ակումբի անդամներուն կօշիկները ներկել սկսաւ։ Ասով կրցաւ փոքր կշտացնել բաղնիքին մէջ և ամենապարզ հագուստ մը գնել, այն պատճառաւ հագուստներէն որք՝ ինչպէս գիտէք՝ քանի մը շաբաթ ետքն աճառի թէ խանութի պարկ կը դառնան եղեր. բայց ամերիկացին բաւական ժամանակ հագաւ իւր գնած հագուստը։ 15 օր աշխատեցաւ մինչեւ որ կրցաւ հագուիլ՝ ճամբորդութեան ձեռնարկել կարենալու չափ։ Երկու շաբաթ ետքը բաղնիքէն դուրս ելնելուն, ամեն գործ ըրաւ՝ ճամբորդութեան ծախքն հայթայթելու համար։ Մոնթեռիկ եղաւ, լրագրավաճառ եղաւ, միջնորդ եղաւ ճամբորդներու, փոքր բեռներ կրեց, թարգմանի պաշտօն վարեց՝ զի գիտէր ֆրանսերէն, գերմաներէն և իտալերէն, անգլիերէնէն զատ։ Իբրեւ թարգմանիչ, շոգենաւի մը տոմսակ մը առաւ, և Լոնտոն եկաւ, արդէն տասն ոսկի ունենալով գրպանին մէջ։ Տասն ոսկի գրպանին մէջ։ Ալ յաջողած կը համարէր ինքզինք։ Ամերիկեան կեանքի վրայ հրապարակախօսութիւններ ըրաւ Լոնտոնի մէջ, և անդէ լրագրաց թղթակցութիւն, մանաւանդ ճամբորդութեան նկարագրութիւն գրելու համար կարգադրութիւններ ընելով, իւր ճամբու ծախքն հայթայթեց մինչեւ Հնդկաստան։ Լոնտոնէն մեկնելուն 100 ոսկի ունէր։ Լաւ ընտրութեամբ այլ և այլ աժան ապրանքներ (վաղալկներ, ևն.) հետը առնելով Կալկաթա, շահով ծախեց, և հիմա շատ լաւ վիճակի մէջ է։ Գրած նամակներէն և ամերիկեան թերթերու (գրաւի փոխարէն) ղրկած թղթակցութիւններէն կ'երեւի թէ կը ցաւի որ փոխանակ 2,000 ոսկւոյ, 4,000 ոսկւոյ գրաւի տակ չմտաւ։ Ապահովապէս առաջիկայ փետր. ամսուն Ամերիկա պիտի դառնայ գրպանին մէջ հազար ոսկիով, և գրաւէն զատ, ուրիշ հազարներ ալ՝ եթէ ուզէ՝ պիտի կրնայ վաստկիլ, իւր արկածները պատմելով։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԼՈՒՐԵՐ

ՈՒԻ-ՃՈՒ, (Քորէա), 10 Հոկտ. (Ս[illegible] Նէ[illegible]). — Բինկ-Եանկի յաղթութիւնէն ետքը, փոխադրութեան դժուարութիւններն էին պատճառ որ ճապոնեան զօրք, մանաւանդ ծանր թնդանօթք, չկրցին շուտով յառաջ խաղալ։ Երբ յաղթական բանակին գլխաւոր հատուածն հասաւ Եոնկ-Զոն (հոկտ. 4 ին), Չինացիներէն ոչ ոք գտաւ։ Հոկտ. 8 ին լուր եկաւ թէ չինական փոքր զօրախումբ մը դեռ կեցած է ի Ուի-Ճու։ Ճապոնական ջոկատ մը անմիջապէս յարձակեցաւ։ Չինացիք թեթեւ դիմադրութենէ մը ետքը փախան, և յաջողեցան Եալու գետէն անդին անցնիլ։ 2,000 հոգի էին Չինացիք, և 100 հոգի կորուսին, սպանեալ կամ վիրաւոր։ Ճապոնցիք հաստատուեցան ի Ուի-Ճու։ Հետազօտութենէ մը հասկցուեցաւ որ Չինացիք մեծ թուով կը գտնուին Եալուի հիւսիսային կողմը։ Ճապոնցիք դիտած են ուժ հրետանիներու տեղերն, որոց մէջ կ'երեւի թէ թշնամին թնդանօթներ զետեղած է։ Չինացիք շուտով կը շինեն հողէ նոր մարտկոցներ և կը կառուցանեն հրետանիներ։ Հաս աբեկնոքի ճանապարհորդ մը կը սպասուի. Եամակաթա մարշալ տակաւին իւր կեդրոնը կը պահէ ի Բինկ-Եանկ, ծովի ճամբով պատշաճ սատանելու մատակարարութեան պատճառաւ։ Քորէայի մէկ ծայրէն միւսը ճապոնական բոլոր կեդրոնք իրարու հետ կանոնաւոր հաղորդակցութեան մէջ են այժմ։ Կը հաշուուի թէ նոյմ. ի առաջին շաբթուն Մուգտէն Ճապոնցիներուն ձեռքը պիտի ըլլայ։ Հեռագրով Ուի-Ճու կապուեցաւ Բինկ-Եանկի հետ, որ հեռագրով հաղորդակցութեան մէջ է թէ Սէուլի և թէ Ճապոնի հետ։ Հոս գիտեն թէ զինուորական կարեւոր գործողութիւնք կատարուելու վրայ են. բայց անոնց մասին գաղտնիք կը պահուի դեռ։

ԹՈՔԻՕ, 11 Հոկտ. (Ս[illegible]) —Ճապոնական շրջագային մարտանաւ գրաւեցին չինական Թ[illegible] անուն տարօրինակ նաւն, որոյ նաւաստիք մասամբ չինացի և մասամբ եւրոպացի էին։ Նաւը ղրկեցին Նակազաքի, և պաշտօնապէս իմացուցին Չինու կառավարութեան։

Հիրոշիմա քաղաքն, ուր է բանակատեղը, զինուորական օրէնքի տակ առնուեցաւ, ճապոնական Սահմանադրութեան ԺԴ յօդուածին համեմատ, զինուորական ատեանի առջեւ դատելու և շուտափոյթ պատուհասելու համար ամեն անոնք որք Ճապոնցիներուն զինուորական շարժումներն և տնօրինութիւններն երեւան կը հանեն։

Քորէայի կառավարութիւնը Նամակ գրեց Սէուլի ճապոնական դեսպանին, շնորհակալութիւն յայտնելով ամեն բաներու համար զորս ըրած է յօգուտ Քորէայի և խնդրելով ճապոնական զինուց յաջողութեան համար։ Քորէայի ազնուականներէն ութ ականաւոր անձինք Հիրոշիմա պիտի երթան, և Ճապոնի կայսեր հանրագիր պիտի մատուցանեն, աղերսելով որ իւր պաշտպանութիւնն անպակաս ընէ իրենց երկրին վրայէն։

Այն Քորէացի ըմբոստ տարրեր, որոց Քորէայի դեղծ պաշտօնէից ոմանց դէմ յարուցած շարժումը ներկայ պատերազմին անմիջական պատճառ եղած էր, ցիրուցան եղան ճապոնական յաջողութիւններէն ի վեր, բայց ի Թոնկաքուրայի ցեղերէն, որք լեռնական ամուր դիրքի մէջ են, և լՃաւն յայտնուած 50ի չափ չինացի զինուորք անոնց հետ միացած ըլլալով, կը դրդեն զանոնք Ճապոնցիներուն դէմ։ Ճապոնցիք Չինացիներէն 17ը բռնեցին Չէմուլբօ գիւղին, և հետզհետէ պաշարելու վրայ են ապստամբներուն միացորդ մասը։

Թէպէտ Ճապոն խրատանք կուտայ Ռուսիոյ, որ այս ծայրագոյն արեւելեան ջուրերու մէջ ձմեռը չսառող նաւահանգիստ մը կը խնդրէ, բայց Ճապոն չի հաւանիր որ ո՛ և է եւրոպական Տէրութիւն Քորէայի նաւահանգիստներէն մին գրաւէ։ Ճապոն նաև չի հաւանիր որ նոյն իսկ Ռուսիա այնպիսի դիրք մը խլայնէ որ վտանգ մ'ըլլայ Ճապոնի ամբողջութեան պահպանման ապագայի մէջ։ Ճապոն զօրք պիտի պահէ Քորէայի մէջ, մինչեւ որ ի գլուխ հանէ այն երկրին բարեկարգութիւնն։ Իւր դիւանագիտութիւնն այս տեսութեան վրայ պիտի հիմնէ յառաջիկային։

ՍԵՐՊԻՈՅ պատանի թագաւորին Վիեննա և Պերլին ճամբորդելուն առթիւ լրագիրք ծանուցած ըլլալով թէ Սերպիա Երրեակ Նիզակակցութեան անդամակցելու վրայ է՝, Փեդերբուրկի սերպ դեսպանը պէտք տեսաւ Նովօյէ Վրեմիայի խմբագրին ըսելու թէ անհիմն է այն կարծիք։ Աղեքսանդր թագաւոր երկու տարի առաջ Ռուսիա և ապա Թուրքիա այցելած ըլլալով, այժմ ալ Աւստրիա-Գերմանիա այցելել պէտք տեսած է, ծանօթութիւններ հաստատելու և քաղաքավարական պարտականութիւն մը կատարելու համար միայն։

ՊԱՊԻՆ վերջին Շրջաբերականը «Վարիչ դասերուն և ժողովուրդներուն ուղղուած», շնորհակալութիւն յայտնելով կաթոլիկ Եկեղեցւոյ միութեան փափաքն ցոյցերուն համար որք երեւան եկան պապական յոբելեանի տարւոյն մէջ, կ'ըսէ թէ միակ տխուր երեւոյթն էր կարգ մը քրիստոնէից հասարակութեանց կաթոլիկ Եկեղեցիէն անջատ մնալն։ Ուստի, միութեան հրաւէր կ'ուղղէ (Ա.) Յունական Եկեղեցւոյն ընդհանրապէս, և (Բ.) Սլաւներուն մասնաւորապէս։ (Անգամ մը նոյն հրաւէրն առանձինն Հայերուն ուղղած ըլլալով, և հրաւէրին արդիւնքէն գոհ մնալու պատճառ ունեցած չըլլալով, այս անգամ Հայերուն խօսք չըներ։) Յոյներուն խօսած ժամանակ, կը յիշեցնէ թէ Ֆոտիոս կամ Փոտ պատրիարքին օրով եղած բաժանումէն առաջ ալ, Կ. Պոլսոյ յունական Պատրիարքութիւնը կը ճանչէր Հռոմայ գերագահութիւնն, ու ժամանակին Պապն յոյն Պատրիարքին վերաբերեալ գործեր քննելու համար նուիրակ կը ղրկէր Կ. Պոլիս։ Շրջաբերականին վերջաւորն անգամ մ'եւս կը քննադատէ Ֆրանմասոնները կամ Ազատ-Որմնադիրները։ —Մեր յոյն պաշտօնակիցք պատմական և այլ կէտերու վրայ քննադատած ըլլալով այս պապական շրջաբերականն, Լ՚ Հէլլէնի միայն ֆրանսերէն մասին մէջ երեւցան երկու մանր յօդուածներ, տակաւ փորձ մ'ընելով ի ջատագովութիւն նոյն գրին։ Յոյն լրագիրք (Նէօլոգոս և այլք) գրեցին թէ միութեան հրաւէրն իրօք եկեղեցական հպատակութեան հրաւէր մ'է. զի թէպէտ առ այժմ կը խոստացուի մասնաւոր նուիրապետութիւններն, ծէսերն և արարողութիւններն յարգել, բայց անգամ մը Հռոմայ փարախը մտնելէն ետքն, ամեն բարի կաթոլիկ պարտի պապական ապագայ հրամաններուն հնազանդիլ և այն մասնաւոր նուիրապետութիւնները, ծէսերն և արարողութիւններն արգիլող կամ փոփոխող Վատիկանեան հրամաններն ալ պարտաւորիչ կ'ըլլան այնուհետեւ։

ՀՌՈՄԷ կը գրուի Հոկտ. 12 թուով թէ ի մօտոյ հոն կը սպասուին արեւելցի կաթոլիկ երեք պատրիարքներ, որք պիտի մասնակցին Պապին հրամանաւ գումարելի ժողովոյն, «արեւելեան և արեւմտեան Եկեղեցիներու միութեան» վրայ խորհրդակցելու համար։ Պապն ինք կարդինալներ և այլ բարձրաստիճան եկեղեցականներ կարգեր է յիշեալ պատրիարքներուն հետ այս խնդիրը քննելու։ Ռէնսի ֆրանսացի կաթոլիկ արքեպիսկոպոս Լանժէնիէօ կարդինալ պիտի նախագահէ։ Խորհրդակցութիւնք գաղտնի պիտի պահուին եղեր։

ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ մէջ դահիճի պաշտօնն թափուր մնացած ըլլալով, կառավարութիւնը ծանուցում ըրաւ և թեկնածուներ խնդրեց։ Ընտրելի ներկայացան՝ քանի մը սնանկ վաճառականներ և դպրոցին գոցած կամ աշակերտնին կորսուած վարժապետներ։ Բայց ընտրուեցաւ գիւղացի փոքրիկ կալուածատէր մը։ Տարեկան թոշակն է 35 անգլ. ոսկի, կախաղան հանուած իւրաքանչիւր մարդու համար զատ վճարումով։

Ի ՓԱՐԻԶ.—Լիպր Բարօլ հակահրէական թերթին տնօրէն Պ. Տրիւմոն դատապարտեցաւ եռամսեայ բանտարկութեան և 500 ֆր. տուգանքի, ֆրանսացի դատաւորներուն դէմ կծու յեղուած գրելուն համար։ Բայց ինք կանխաւ կռահելով վճիռը, Պրուսէլ փախած էր։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՓԱՐԻԶ, 16 Հոկտ.— Պ. Ք. Բէրիէ ընդունեց Զարին եղբայր Վլատիմիր մեծ դուքսն, որուն զինուորական պատիւներ եղան։ Սիրալիր տեսակցութիւն 35 վայրկեան։ Նախագահը վաղը փոխադարձ այցելութեան կ'երթայ։

ՓԷՇԹԱ.— Սերպիոյ թագաւորը Պերլին գնաց։ Կայսրը կայարանին մէջ սիրալիր ողջերթ մաղթեց։

ՍԻՄԼԱ.—Հաստատուեցաւ թէ Աֆղանստանի էմիրը ծանր հիւանդ է։ Հնդկաստանի կառավարական խորհուրդը շուտով պիտի գումարի։

ՀՌՈՄ.— Վէրտի երգահանին Պ. Ք. Բէրիէի կողմէ Պատուոյ Լէգէոնի բարձր աստիճանին տրուելէն ետքը, Պ. Քրիսբի հեռագրեց ի Փարիզ առ Պ. Ռիքորտի, Վէրտիի հրատարակչին «Հպարտութիւն կ'ըզգամ տեսնելով որ իտալեան անունն այնքան կը փառաւորուի այն մեծ և համակրելի մայրաքաղաքին մէջ։ Երկու դրացի ժողովրդոց եղբայրական սիրոյն համար շատ լաւ նշան մը կը նկատեմ զայս, և կ'օրհնեմ զերապատուեան որ այսպիսի գեղեցիկ պատեհութիւն մը կ'ընծայէ մեզ։ Փառք և պատիւ առ Վէրտի, որ իւր ներդաշնակ նուագներով Ալպեանց մէջէն ճամբայ մը բացած է սիրտերու համաձայնութեան համար։»

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Պատրիարքական Դեր. Տեղապահն երէկ առաւօտ Ղալաթիոյ խորհրդարանին մէջ Սանասարեան վարժարանի Հոգաբարձութեան նիստին նախագահելէ յետոյ, այցելեց Կեդրոնական վարժարանի նախակրթարանը։

Պատրիարքարանի մարդահամարի պաշտօնէութիւնը պատրաստած է 1894 յունուարէն մինչեւ յունիսի վերջը՝ վեց ամսուան միջոցին մայրաքաղաքիս ու արուարձանաց մէջ պատահած ծննդոց և վախճանմանց մանրամասն մէկ վիճակագրութիւնը։

Թիֆլիզի ծանօթ և ուսեալ քահանայներէն Տ. Սարգիս Բէգ-Նազարեանց իր մահկանացուն կնքեր է սեպտ. 15ին։

Ի նպաստ Խասգիւղի հրկիզեալներուն հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են։

Արիս էֆ. Գրիգորեան՝ 54 ղրշ., Բարսեղ էֆ. Ներսէսեան՝ 54 ղրուշ։

Տիկին Արուս Պ. Ֆնտըլեան 2 ծրար խասա և 3 ծրար ամէրիքան, Գէորգ էֆ. Գրիգորիեան՝ 2 ծրար ամէրիքան, Պօղոս էֆ. Արապեան և Որդիք 5 կտոր պղնձէ աման, 2 ծրար ամէրիքան, 1 բրդէ անկողին 2 բարձով և 14 կտոր զանազան տեսակ կարասիներ։

Նպաստներու բաշխման մասնախումբը հրկիզեալներուն բաժնած է 129 հատ բամպակեայ բարձ անկողնոյ, 1 կարի մեքենայ և ընտանեաց տէր 3 անձերու արհեստական գործիքներ։

ՀԱՆԴԷՍ ՀԱՐՍԱՆԵԱՑ

Երկուշաբթի Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյն մէջ կատարուեցաւ Յովհաննէս էֆ. Թավշանճեանի ամուսնութիւնն Ազն. Օր. Արաքսի Գ. Մուրատեանի հետ, քեռորդի Վսեմ. Պ. Թէրզեանի, քարտուղար-թարգման սերպիական դեսպանատան։

Մօտաւոր ազգականք միայն հրաւիրուած էին այս արարողութեան, որ կատարուեցաւ խիստ պարզ կերպով, ընտանեկան սուգի մը, դեռատի հարսին մօր ցաւալի մահուան պատճառաւ, որ պատահած էր երկու շաբաթ առաջ։ Բայց Թավշանճեան էֆ. պարտաւոր ըլլալով Նիւ-Եօրք ուղեւորել, ուր առաջնակարգ դիրք մը կը գրաւէ առեւտրական դասուն մէջ, կարելի չէր եղած յետաձգել հարսանիքն։ Տիկին Ա. Թավշանճեան խնամակալ դաստիարակութիւն մը ստացած է, և Թավշանճեան էֆէնտի Ովկիանոսէն անդին իրենց բախտը շինող հայ երիտասարդ վաճառականներուն մէջ փայլուն դիրք մը բռնած է։

Պսակի արարողութենէն ետք, նորապսակ ամոլը մեկնեցաւ Արեւելեան Ճեպընթաց կառախումբով յԵւրոպա, ուստից Ամերիկա պիտի ուղեւորին։

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ.— Սանիյէ Միւթէմայիզի աստիճան տրուեցաւ Բ. Դրան կայս. Ամէտի դիւանատան քարտուղարներէն Ֆէյզի պէյի, Մաքսային վերատեսչութեան հաշուակալութեան դիւանի քարտուղարներէն Թալաթ պէյի, Սիւլէյման պէյի ու Հիւսնի էֆէնտիի և Տիարպէքիրի նահանգին խառն ժողովոյ անդամներէն Մինասեան Յովհաննէս էֆէնտիի։

Երկրորդ կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ Գայսէրիի կիսաբաժնին հրամանատար Միրլիվա Մէհմէտ փաշայի։

Առաջին կարգի Շէֆգաթ՝ Աթէնքի սեղանաւորներէն Պ. Սինկրոսի կնոջ Տիկին Իֆիժէնի Սինկրոսի։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ.— Գերմանական դեսպանատան գործակատար Պ. Միւլլեր երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին և Վսեմ. խորհրդականին հետ։

ԴԱՏԱԿԱՆ Նախարար Վսեմ. Րիզա փաշա տակաւին ապաքինած չըլլալով իր ապարանքը կը մնայ. Այդ պատճառաւ դատական պաշտօնէից ընտրութեան յանձնաժողովին երէկ նախագահեց խորհրդական Հաշիմ պէյ։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ վարժարանի նոր շէնքն, որ պիտի կառուցուի ի Հայտար Փաշա, քանի մը մասերէ պիտի բաղկանայ, որք են անդամազննարան, վիրահատութեան սրահ, թանգարան, գրատուն, բժշկական զանազան ճիւղերու աշխատանոցներ, դեղարան, կատաղութեան յատուկ դարմանատուն, ծաղկի պատուաստի յատուկ տեղ, այլ և այլ հիւանդութեանց համար հիւանդանոցներ և այլն։ Յատակաձեւերը պատրաստած է Պ. Տարոնքօ։

Շէնքին կառուցումն աւարտելէ յետոյ դասերն ու անոնց աւանդման եղանակը պիտի բարեփոխուին արդի պահանջմանց համաձայն։ Օսմաներէնի թարգմանուած բժշկական գրքերն ի պահանջել հարկին կա՛մ պիտի սրբագրուին և կամ պիտի բարեփոխուին։ Մէկ քանի դասեր պիտի ջնջուին և ֆրանսերէնի ինչպէս նաեւ գործնական դասերու աւելի ոյժ պիտի տրուի։ Բժշկական երկրորդական վարժարանին մէջ մեքենագիտութեան և եռանկիւնաչափութեան դասերը ջնջուելով, անոնց ժամերը միւս դասերուն վրայ պիտի աւելցուին։ Աշակերտք հիւանդներու անկողնին մօտ ախտաքննութեան գործնական քննութիւն պիտի տան։ Այլ և այլ հիւանդութեանց համար որոշեալ հիւանդանոցները պիտի վարեն մասնաւոր ուսուցիչներ։

ՀԱՄԻՏԻԷԻ ՀԵԾԵԼԱԶՕՐՔ.— Վանայ, Պիթլիսի, Էրզրումի, Սվազի և Մուսուլի նահանգաց մէջ կայս. Իրատէի մը համաձայն նորէն Համիտիէ հեծելազօրաց տասնըութ գունդեր կազմակերպուած են՝ աւելցնելով արդէն եղածներուն վրայ։

ԳՈՒԶԿՈՒՆՃՈՒՔԻ մէջ ժամանակաւ պատահած հրդեհէն, այրած 500 տուներու և 160 խանութներու մեծ մասը տակաւին վերաշինուած չըլլալով, Պետական խորհրդոյ որոշմամբ, որ վաւերացուած է կայս. Իրատէով, արտօնութիւն տրուած է փայտաշէն կառուցանելու, պայմանաւ որ շէնքերու տէրերը պարտաւոր ըլլան շէնքերու ետ կողմը հրդեհի համար պատ մը շինել, որ երդիքէն երկու կանգուն բարձր ըլլայ և տասնըութ մատ լայնութիւն ունենայ։

ԲԱՄՊԱԿ.— Եգիպտոսի արտասովոր պատուիրակ Ահմէտ Մուխթար փաշա՝ անտառաց, հանքաց և երկրագործութեան նախարարութեան ղրկած է բամպակի հունտ մը, զոր Եգիպտոսի մէջ Պ. Ջէֆիրի անուն հողատէր մը կը հասցնէ, և որ տեսակին լաւութեանը և բերքին առատութեանը համար ուրիշ տեղերու բամպակներէն գերազանց է։ Ահմէտ Մուխթար փաշա յայտարարած է որ Պ. Ջէֆիրի պատրաստ է անոր հունտերէն տալ, եթէ փորձը կատարուելով գոհացուցիչ արդիւնք մը ձեռք բերուի։ Նախարարութիւնն այդ հունտերը ղրկած է այն գաւառներն ուր մշակութիւնը կարելի է։

ՔՈԼԵՐԱՆ Ի ԳԱՒԱՌՍ.— Հոկտ. 2էն 3, Պրուսայի մէջ մէկ դէպք և առաջուան բռնուածներէն եօթը մահ։

Միւս տեղերու մէջ հանրային առողջութիւնը գոհացուցիչ է։

ՇԵՐԱՄԱԲՈՒԾՈՒԹԻՒՆ.— կայսերական Իրատէ մը 88,065 ղրուշ յատկացուցած է շերամաբուծական կայաններ հաստատելու համար Ամասիայի, Սելանիկի և Անտիոքի մէջ և թթաստաններ տնկելու համար 10 պատավոր տարածութեամբ գետին վրայ՝ Սելանիկի, Հալէպի, Ադանայի ու Գոնիայի տիպար-ագարակներուն մէջ։ Տարեկան 62,250 ղրուշի գումար մըն ալ յատկացուած է ադոնց պահպանման համար։ Այս գումարներ պիտի առնուին մետաքսի տասանորդի տուրք յաւելեալ մասէն. յիշեալ տասանորդն յատկացուած է Տէօյն-Պանքի կողմէ եղած փոխառութեան և կը գանձուի օսմ. հանրային պարտուց վարչութեան ձեռամբ։

—Սըվազի երկրագործական քննիչը Ամասիա հասեր է կազմակերպելու համար շերամաբուծական կայանը որ մետաքսի տեղական առեւտուրին պիտի տայ իր նախկին ծաղկեալ վիճակը։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ դեսպան Ռատոլին իշխանը, որ երկուշաբթի օրը Պերլին ուղեւորեցաւ արձակուրդով, կերթայ ներկայ գտնուիլ իր զաւկին երկու նորածին երկուորեակներուն կնունքին, որոց կնքահայրը պիտի ըլլայ Վիլհէլմ կայսրը։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ Նախարարութիւնն որոշած է գնել քսանական քիլէ Եգիպտոսի, Իտալիոյ ու Ռումէլիի բրինձի և հարիւր քիլէ Թէքիրտաղի կորեկի հունտեր՝ զանազան տիպար-ագարակներուն մէջ մշակուելու և ժողովրդեան բաշխուելու համար։

Նոյն նախարարութիւնն որոշած է տիպար-ագարակաց և արտերու մէջ գործիքներ զետեղել՝ օդերու փոփոխութիւնը ցոյց տուող պարագայ մը որ խիստ կարեւոր է երկրագործութեան համար։ Այս որոշում այժմ պիտի գործադրուի Պրուսայի ու Սելանիկի տիպար-ագարակաց և Ադանայի, Սըվազի, Գոնիայի ու Հալէպի տիպար-արտերուն մէջ։

ԳԱՀՐԻԷ մզկիթն, որ մայրաքաղաքիս նշանաւոր հնութիւններէն մին է, կը նորոգուի ընդ հսկողութեամբ կայս. Թանգարանին տնօրէն Համտի պէյի։ Կայս. Իրատէ մը հրամայած է փութացնել նորոգութիւններն և ժամ առաջ աւարտել։

ՆԱՖԻԶ ՓԱՇԱ.—Կայս. Իրատէ մը հրամայած է ամսաթոշակ մը յատկացնել Սպարթայի Դրան դատական ճիւղին նախագահ վախճանեալ Նաֆիզ փաշայի ընտանեաց։

ՏՈՒՐՏԱՆԷԼԻ մօտ հնութիւններ գտնուած ըլլալով, կայս. Թանգարանին տնօրէնի օգնական Մաքրի պէյ մէկ քանի օրէն հոն պիտի երթայ հարկ եղած քննութիւնները կատարելու։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ Նախարարութիւնն, ըստ տեղեկագրութեան Հանրային Պարտուց վարչութեան, հրահանգ խնդրած է Բ. Դուռնէն թէ Քօսթանթճէն Պօլօշիր անուն ռուսական հպատակ մը, որ օսմանեան ծովեզերաց վրայ փախցուած աղ ներածած պահուն ձերբակալուած էր, ո՛ւր տեղ պէտք է դատուի։ Պետական Խորհուրդն որոշած է որ այդ անձ դատուի օսմանեան պատժական դատարանաց առջեւ։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ատեանն հինգ տարուան բերդարգելութեան դատապարտեց Ստեփան անուն անձն, որ իր գործած ոճրին համար ամբաստանուած էր։

ԾԱՂԿԱԽՏ.— Հաքիքաթ ծանուցանելէ յետոյ թէ Թաթավլի, Եէնիշէհրի ու շրջակայից մէջ ծաղկախտը սաստկապէս կը ճարակի, ուրկէ օրական հինգ-վեց մահեր կը պատահին, Թաղապետութեան Զ. շրջանակին ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ։

ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ պաշտօնէից հանգստեան թոշակի Սնտուկի վարչութիւնն իւր երէկի նիստին մէջ մէկ քանի պաշտօնեաներու հանգստեան թոշակ և պաշտօնէից ոմանց որբերուն ու այրիներուն ամսաթոշակներ յատկացուց։ Պատրաստուած տեղեկագիրք պիտի մատուցանեն Բ. Դրան։

ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐ.—Անցեալ օր Ռումելիէն 450 գաղթականներ Էնկիւրի ժամներ են։ Կուսակալութիւնը ասոնց բնակութիւն հաստատելու մասին հարկ եղածն ի գործ դրած է և մինչեւ որ կատարուի, իւրաքանչիւրին օրական ուտելիք պիտի տրուի։ Գաղթականք բարեմաղթութիւններ ըրած են վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին։

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒՆ.— Իգտամ հանրային կրթութեան մասին յօդուած մը կը հրատարակէ, զոր կ'աւարտէ Ռիւշտիէ վարժարաններուն մէջ ֆրանսերէնի պարտաւորիչ ուսուցման մասին մէկ քանի դիտողութիւններով։ Իգտամ կ'ըսէ թէ ֆրանսերէնի ուսման համար կրթական նոր ծրագրին մէջ յատկացուած ժամերը հազիւ կը բաւեն որ աշակերտները, իրենց ուսումը լրացուցած ատեն, քիչ մը ֆրանսերէն կարդալ գիտնան, առանց սակայն հասկընալու։ Եւ սակայն նոր ծրագիրը յօրինուած է այն դիտաւորութեամբ որ աշակերտները կարող ըլլան ֆրանսերէն հասկընալու և թարգմանելու։ Ուստի այդ ճիւղին նուիրուելիք ժամանակը սխալ հաշուուած է։

ՄԱՀՄՈՒՏԻԷ Հասան Փաշա շոգենաւն երէկ Բրէվէզայէն մայրաքաղաքս բերաւ հինգ հատ հին ձեւ թնդանօթներ և քսանըհինգ սնտուկ զանազան տեսակ հին հրացաններ, որք Թնդանօթարան փոխադրուեցան։

ՍՊԱՐԱՊԵՏԻ Դրան ծախուց տնօրէն Ֆերիդ Հասան փաշա, որ հիւանդ էր, ապաքինած է և վաղը իր պաշտօնատեղին պիտի երթայ։

ԿՐԹԱԿԱՆ Նախարարութեան պաշտօնատան շէնքին նորոգութիւնն աւարտած ըլլալով, պաշտօնէութիւնը, որ իրաւագիտական վարժարանին մէջ կը գտնուէր, հոն պիտի փոխադրուի և նոյն վարժարան ալ պիտի բացուի։

ՊԵՏԱԿԱՆ խորհուրդն որոշած էր մենավաճառի տակ չառնուլ երկաթեայ գործիներու պատրաստութեան յատուկ գործարանի մը հաստատումն, որուն համար Ռիզա պէյ մենաշնորհ խնդրած էր։ Ռիզա պէյ յետոյ իր առաջարկած պայմանները բարեփոխած ըլլալով խնդիրը կրկին անգամ Պետական Խորհրդին յանձնուած էր։ Արդ Պետական Խորհուրդը հարկ չէ տեսած փոխել իր առաջուան որոշումը։

ՍԷԼԱՆԻԿԷՆ կը գրեն թէ տեղւոյն երկրագործական քննիչը յարմար դատած է Սէրէզի մէջ ձիեր հասցնելու յատուկ տեղ մը ինչպէս նաեւ վարգերու համար տնկարան մը հաստատել։ Առ այդ պատրաստուած ծրագրերը մատուցուած են ձեռնհաս իշխանութեան։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.—Պրուսայի Գօլվատին գիւղաքաղաքին մէջ վերջերս մէկ քանի անգամներ երկրաշարժի ցնցումներ զգացուեր են, առանց վտանգաւոր հետեւանք մը ունենալու։

ԻԶՄԻՏԻ մէջ հաստատելի տիպար-ագարակին քարտէսն, ըստ պահանջման երկրագործական Նախարարութեան, մէկ քանի օրէն պատրաստուելով պիտի ղրկուի։

ՊԷՐՈՒԹԻ և Սուրիոյ նահանգաց երկրագործական քննիչ կարգուած է, Էտիրնէի երկրագործական քննիչ Լուի էֆէնտի, որ վաղը իր պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ և Սերպիոյ սահմանագլխոյն վրայ ձեռք առնուելիք միջոցներն ի գործ դնելու պաշտօն ունեցող գնդապետ Ֆէյզի պէյ ձմեռուան պատճառաւ Սելանիկ եկած է և գարնան հոն պիտի վերադառնայ։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.— Շապին Գարահիսար գաւառի Համիտյէ գաւառակի մէկ գիւղէն տասնըհինգ անձեր նահանգին աղիմթերանոցը աղ փոխադրած ատենին, Գօչկէրի գաւառակին մէջ, զինեալ հինգտասը մարդեր վրանին յարձակելով ձիերնին ու դրամներնին յափշտակեր են։ Տեղական կառավարութիւնն իմանալով հարկ եղածն ի գործ դրած է։

ԻԶԶԷԹ ՊԷՅ, որդի Հեռագրական եւ Թղթատարական վերատեսուչ Հասան Ալի էֆէնտիի, Սուրիոյ նահանգին հեռագրական ու թղթատարական քննիչ կարգուած ըլլալով, երէկ իր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ։

ՔԻՒՉՈՒՔ ՉԷՔՄԷՃԷԻ լճին վրայ գտնուած քարուկիր կամուրջը պիտի նորոգուի։

ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹԵԱՆ դիւանի շէնքը պիտի նորոգուի և յաւելումներ ըլլալով պիտի ընդարձակուի։

ԳԱՐԱՍԻՒ շրջակայքը գտնուած արծաթախառն կապարի և ծարրաքարի մը հանքին շահագործման համար մենաշնորհ պիտի տրուի Խրիստափորեան Աբրահամ և Թրիֆոն Պասմաճիտիս էֆէնտիներու։

ՏՕՔԹ. ՄԱՀԷ երէկ Ֆրանսա ուղեւորեցաւ, ուր պիտի հաստատուի վերջնապէս։

ՆԵՐՈՒՄ.—Միթիլլէցի Անտօն, Նամանտի և Անտօն Պապլիտի, որք անվայել լեզու մը գործածած ըլլալով ի Հաւգաս բերդարգելութեան դատապարտուած էին, ինքզինքնին ուղղած ըլլալով, ներման արժանացած են։

ՆԱՀԱՆԳԱՑ հասոյթները ժամ առաջ գանձելու և փութով ղրկելու համար Ելմտական նախարարութիւնը հրահանգ ուղղած է բոլոր կուսակալներուն։

ՊՈԼՍՈՅ Ապահովութեան Սնտուկի վարչութիւնն որոշած է յառաջիկայ Նոյեմբերէն սկսեալ զեղչել տոկոսի քանակութիւնը։

Պ. ԺԱՆ ՍԹԱՎՐՕ՝ 30 և ուրիշ անձ մ'ալ 40 ոսկի նուիրած են յունաց բարենպատակ այն հաստատութեանց համար, որք երկրաշարժէն վնասուած են։

ՀԱՐԻՒՐԱՄԵԱՑ.—Պոլսոյ Ֆաթիհ թաղին մէջ կը բնակի Հաֆըզ Հիլմի անուն ծերունի մը որ հարիւր վեց տարեկան է և իր գործերովը կզբաղի։

ԱՏԱՆԱՅԻ, Այտընի, Էնկիւրիի, Գօնիայի, Պրուսայի և Էտիրնէի մէջ յանձնաժողովներ պիտի կազմուին պատրաստելու քարտէսներն այն պարապ հողերուն, ուր կարելի է գաղթականներ բնակեցնել։

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ Օրտու գաւառակէն արտօնութիւն խնդրուած է բրինձի մշակութեան համար։

ԳԱՐԹԱԼԻ ժողովուրդը խնդրած է ձեռնհաս իշխանութենէն որ հոն ալ Երկրագործական դրամատան մասնաճիւղ մը հաստատուի։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ շոգենաւ մը, որ Պաթում կ'երթար և Տարտանէլի առջեւ խրած էր, ազատուեր է։

ՈՃԻՐՔ ԵՒ ԱՐԿԱԾՔ. — Առջի գիշերն ի Ֆէրիքէօյ երկու ջրհանկիրներ կռուի բռնուեցան և մին միւսը գլխէն ծանրապէս վիրաւորեց. վիրաւորեալը հիւանդանոց փոխադրուեցաւ։

—Երկուշաբթի գիշեր Սկիւտարի մէջ Քեազիմ անուն կօշկակար մը դաշոյնով վիրաւորեց Միհրան անուն անձը և փախաւ։ Միհրան հիւանդանոց տարուեցաւ։

—Պարսիկ հացագործ մը՝ Սէյֆ Ալի, երէկ Գարաքէօյի բաղնիքին առջեւ հաց կտրած պահուն, ոտքը սահելով դանակին վրայ ինկաւ և սրունքէն վիրաւորուեցաւ։

Այսր անդր

ԲԱՆԱԼԻՈՎ ՄԵՆԱՄԱՐՏ

Երկու քոյրեր, Մատլէն և Քառօլին Շիւմաշէր, հնավաճառ ի Բարիզ, մէկը տասնըինը ու միւսը քսան տարեկան, կատարեալ ներդաշնակութեամբ կ'ապրէին իրարու հետ, երբ օրին մէկը երկուքը մէկանց սիրահարուեցան Ռիկալ անուն գործաւորի մը։ Այդ վայրկեանէն անհամաձայնութիւն ու վէճեր տիրեցին իրենց մէջ, և կենակցութիւնը անկարելի դարձաւ իրարու մրցակից քոյրերուն համար որոնցմէ իւրաքանչիւրը կուզեր գրաւել երիտասարդ գործաւորին սիրտը։ Եւ որովհետեւ կեղծիքը չէին սիրեր, երկուքը մէկանց համաձայնեցան մենամարտ մը ընել. յաղթանակը որուն որ մնար, Ռիկալ անոր պիտի պատկանէր։ Մենամարտը տեղի ունեցաւ արդարեւ սեպտեմբեր 11ին, կէս գիշերուան մօտ, ամայի տեղ մը, ուր ո՛ր և է միջամտութենէ վախ չունէին։ Ընտրուած զէնքը... բանալի էր։ Քառօլին այնպիսի խղճալի վիճակի մը մատնեց իր քոյրը, որ ձերբակալուելով դատական իշխանութեանց յանձնուեցաւ և պատժական ատենին կողմէ դատապարտուեցաւ վեց ամիս բանտարկութեան և ութ տարի իր քրոջմէն հեռու ապրելու։ Ասպարէզը Մատլէնին մնացած է, թէև քիչ մը սուղի նստելով, երիտասարդ գործաւորին շնորհները վայելել, առանց իր քրոջ ներկայութենէն նեղուելու։

ՁՈՒԿԵՐԸ ԿԸ ԳԱՂԹԵ՞Ն

Թէ՛ ձկնորսութեան և թէ՛ ձկնագործութեան համար մեծապէս օգտակար է ձկանց գաղթականութեան վրայ տրուած ո՛ և է տեղեկութիւն։

Անգլիական լրագիրք գրեցին թէ Սկովտիոյ մէջ ձկնորսութեան Ցանձնաժողովն 1892էն սկսեր է մեծամեծ փորձերով ուսումնասիրել ձկանց գաղթականութիւնը։ Նախ մասնաւոր ձկնորսութիւն մը հաստատեց ողջ ողջ բռնելու ձուկերը և ապա իւրաքանչիւր ձկան վիզը օղակ մը անցընել, որուն վրայ կարգաւ թիւ գրուած է և ապա նորէն արձակել բռնուածները։ Ցետոյ շրջաբերական մը հրատարակեցին ամեն ծովափանց կողմերը, յորդորելով ձկնորսներն իւրաքանչիւր նաւահանգստի պաշտօնատեղին տանիլ յանձնել թուակիր օղակները, եթէ օղակաւոր ձուկ բռնեն։ Այս կերպով դիւրաւ պիտի իմանան ձկան ընթացած ճամբուն երկայնութիւնը և միանգամայն թէ ո՛րչափ ժամանակի մէջ եղեր է այդ գաղթականութիւնը։

Այս փորձը ցարդ մեծամեծ արդիւնքներ ունեցաւ։ Քանի մը ձկներ, որք կը կարծուէին թէ կամ ծովածոցի մը կամ գետաբերանի կամ ծովախորշերու մէջ շարունակ կը կենան, գտնուեցան շատ հեռաւոր տեղեր։ Եւ ահա ապացոյցը ցարդ բաժնուս։

Գրեթէ 4000 ձուկներ բռնուեցան քսան տեսակէ աւելի, և օղակաւոր՝ ծովու մէջ նորէն ձգուեցան։ Ցանձնաժողովոյն 1250 նշանակածներէն 103ը դարձեալ բռնուեցան։—Իսկ միջին ժամանակն այն վայրկենէն՝ յորում դարձեալ ծով ձգուեցան և յետոյ դարձեալ որսացուեցան՝ եղաւ 239 օր, և անոնց ընթացած միջոցը 10 հազարամեդր։

Տասը ձողաձուկներ (merlusso) որք 196 արձակելոց մէջ էին, 83 հազարամեդր միջին հեռաւորութիւն կտրեր էին։

Վերջապէս 71 ցեղերէն 2ը դարձեալ բռնուեցան։

Այս ամեն փորձերէն յայտնի կը տեսնուի թէ ձուկները կը գաղթեն։

ԴԱՐՁԵԱԼ ԶՕԼԱՅԻ ԳԻՐՔԵՐԸ

Աւստրիոյ Մէտլինկ նահանգին դատարանն այս օրերս շահեկան վճիռ մը տուաւ։ Ամուսին մը խնդրագիր տալով դատարանին, ամբաստանած էր իր կինը թէ իր մայրական պարտականութիւնները երեսի վրայ կը թողու և թէ, ասկից զատ, անպարկեշտ գիրքեր կը կարդայ։ Ասոր վրայ կինը պատւոյ դատ բացաւ երկանը դէմ. սակայն դատարանը մերժեց անոր պահանջքը և անպարտ հռչակեց ամուսինը։ Վճռագիրն ի միջի այլոց կըսէր թէ «Նկատելով որ դատ բացող կինը Զօլան և այլ անբարոյական գիրքեր կը կարդայ»...

1900Ի ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԻՍԸ

1900ին Բարիզի մէջ բացուելիք Արուեստահանդէսի կազմակերպիչ յանձնաժողովին նախնական ծրագիր մը պիտի ներկայացուի ի մօտոյ, 1889ի Արուեստահանդէսին գործադրուած ծրագրին բաւական նմանող։ Տէրութեան և քաղաքին կողմէ յատկացուելիք գումարները շատ աւելի կարեւոր պիտի ըլլան քան նախորդ Արուեստահանդէսիններն։ 100 միլիոն խօսք կայ, որուն 75 միլիոնը Տէրութեան կողմէ և 25 միլիոնը Բարիզ քաղաքին կողմէ։ Երաշխաւորութեան ընկերութիւն մը պիտի կազմուի, 1889ին կազմուած ընկերութեան հիման վրայ։ Գալով մուտքի տոմսերուն, կըսուի թէ նոր դրութիւն մը պիտի հաստատուի որուն շնորհիւ այցելուն Բարիզի ո՛ր և է մէկ կողմէն պիտի կրնայ Արուեստահանդէս երթալ, առանց փոխադրութեան ծախք վճարելու։ Արուեստահանդէսի Տնօրէնութիւնը այս նպատակով համաձայնութիւն մը պիտի գոյացնէ երկաթուղւոյ, հանրակառքերու և շոգենաւային ընկերութեանց հետ, այցելուաց երթուդարձին համար։

ՀՆՈՒԹԻՒՆՔ

Պերլինի թերթ մը կը ծանուցանէ թէ սոյն քաղքին արքայական թանգարանը վերջերս օժտուեցաւ չքեղ հաւաքածոյով մը յունական բաբիրուներու, որոց հինգ հազարն արդէն դասակարգուած են և որոց էն շահեկանները պիտի հրատարակուին. այս վերջիններուն մէջ կը յիշատակուի Իլիականին մէկ արձակ մեկնութիւնը և անոր զաւեշտական նմանութիւնն ալ, վիպասանութիւն մը որ գրական այս սեռին ամենէն հին օրինակը կը նկատուի յոյն լեզուին մէջ, բաւզիրք մը՝ իբրեւ բացատրութիւն Տիմօթէոսի ճառին ընդդէմ Արիստոկրատէսի, վերջապէս մանրամասն նշմար մը յոյներու անհատական ու հանրային կեանքին վրայ, քրիստոնէութեան առաջին դարուն մէջ։

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ ՏՊԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ս. Փրկչի Հիւանդանոցն եմ։ Այսօր հոյլ ու անձրեւը գիշերէն սկսաւ հոս ու մինչեւ իրիկուն կը շարունակէ։ Մի՛ փնտռեր կիրակնօրեայ սովորական բազմութիւնն. այր, կին, ծեր, տղայ՝ Պոլսեցի, գաւառացի՝ մին իւր հիւանդ բարեկամին կ'այցելէ, միւսն իւր անտէր հայրենակցին, այրի մ'իւր միակ յոյս որբ մանկիկը պիտի տեսնէ Որբանոցիս մէջ, ուրիշ մը ուխտի եկած է գթութեան յարկին. այսօր մի՛ փնտռեր այս ամենը, վասն զի ի դերեւ ի՛նչ յոգնութիւնդ։ Առաւօտուն քիչ մ'ատեն եկեղեցի կ'իջնամ ու մնացեալ ժամերը սիրական սենեակիս մէջ փակուած եմ. այս անգամ պատահմամբ վար կ'իջնամ դիւանատուն երթալու, յանկարծ ներքնագաւիթին մէջ պատին առջեւ շարուած կը գտնեմ չորս անձինք. իրենց տարազը, լեզուն ու դիմագիծը միանգամայն լիովին ուշադրութեանս առարկայ կը լինին։ Կանգ կ'առնում քանի մը վայրկեան, կը մոռնամ առաջուան գործս. այնպիսի անյագ հայեցք մը կը նետեմ այս օտարականներուն, ոտքէն գլուխ, մէկէն միւսին անցնելով, որ եթէ ինծի դէմ բողոքէին քաղաքավարութեան հակառակ դիրքի մը մէջ գտնելով զիս իրենց նկատմամբ՝ իրաւունք պիտի տայի։ Ասոնցմէ երեքը գրեթէ նոյն տարազն ունէին. անյարմար հին գլխարկներ, զորս դեռ նոր գործածելնին ու հապճեպով յարմարցուած լինելն ակնյայտնի կ'երեւէր, տեղական ապրանք պատրաստուած և բամպակով լեցուած երկայն թիկնոց, գօտի, գիւղական տձեւ չուլ, վերջապէս կօշիկ. միւսը բաւական ձեւաւոր հագուած նստած է աթոռակի մը վրայ, մինչ միւսները գետնին վրայ իւր քով, կիսով չափ ծունր դրած. մին գլխահակ, անընդհատ աչքերը կը նայի, միւսներ ըմոնարհ ձայնով կը մրմնջեն։ Զափազանց նիհար են, դալկահար, աչքերնին ակնակապիճին մէջ թաղուած, փոքրագլուխ և միջահասակ։ Բուռն հետաքրքրութեանս չափ չկար։ Կը խզեմ խօսակցութիւնին ու կը հարցնեմ Թուրքերէն լեզուաւ. դուք ի՞նչ լեզուով կը խօսիք.—Արըպճա, կը պատասխանէ բարեձեւ երիտասարդն.— Ո՞ւր տեղէն կուգաք.—Ասոնք Սղերդէ կուգան, Սղերդցի են,—ուրեմն Հա՞յ էք, ըսի մեր լեզուաւ խօսելով, ու սկսայ խօսքն յառաջ տանիլ։

Այս նորեկ բարեկամներն ո՛չ հայերէն կը հասկնան և ոչ Թուրքերէն։ Փութով կը հարցնեմ թէ վարժարան ունի՞ք. Այո՛, կ'ըսեն, Միացեալ Ընկերութիւնը 7—8 տարիէ ի վեր վարժարան մը հաստատած է, այն տեղէն ելնող մանչ ու աղջիկ աշակերտներն հայերէն կը խօսին։ Ապա ուզեցի իմանալ թէ ի՛նչ առիթով Պոլիս եկած են։ Ամբողջ ամիս մ'է եղեր հոս գալերնին, ամիս մ'ալ երկար ճամբորդութիւն ըրեր են, տաժանելի ու անտանելի երբ Պոլսոյ երկրաշարժը լսեր են, խեղճերը տուն տեղ ձգելով վազեր են հոս, որ քանի մը փարա վաստկին ու պարտատէրերին գոհացնեն, սակայն մինչեւ հիմա գործ չեն կրցեր գտնել։ — Եկածը ձմեռ է, հապա ի՞նչ պիտի ընեն, կը հարցնեմ, այս թշուառները. —Ահ, այդ մի՛ ըսեր, բարեկամ, այդ մի՛ ըսեր, կ'ըսէ այն երիտասարդն, որ երկու տարի առաջ Պոլիս գալով գրաշարաց ընկերութեան տպագրատունը գործի մտեր է, այժմ իւր հայրենակիցներուն հոգ կը տանի։ Կը հարցնեմ տակաւին գլխաւորաբար թէ ի՞նչ պատճառաւ Հիւանդանոց եկած էք. երիտասարդն իւր ձախակողմը ծնրադրող գլխիկոր և տխրադէմ հէքն մատնանիշ ընելով կը պատասխանէ։ Ասոր եղբայրը Պոլիս հասնելուն երկրորդ օրն հիւանդացաւ, վինքն Հիւանդանոց բերինք, մէկ մ'ալ լսեցինք որ մեռեր է, կ'սպասենք որ ննջեցեալը դուրս հանեն, այս կ'ըսէ ու արտասուաց զոյգ մը կաթիլներ կը թափէ ի գետին, սարսուռ ազդելով իւր շուրջ։ Կը զօրացնեմ խօսքս՝ երկու արուեստակեալ բառերով մխիթարութիւն մը յօդելէ զկնի։ Լռիկ ու վարանոտ սենեակս կը վերադառնամ։

Պահ մը յետոյ ականջիս կը զարնէ Շնորհալւոյն պաղատանքը դանդաղ և դաշն ձայնով «Աշխարհ ամենայն, առ իս հայեցեալ, ախտակից լերուք։» Կ'ընդունիմ այս հրաւէրը և դուրս կը ցատկեմ, ներկայ գտնուելու «յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսին։» Անձրեւի կաթիլները անդադար կը հոսին։ Դագաղն երկու է. մին յիշեալ նորեկ նժդեհին, միւսն մի Սամաթիացի երիտասարդին դագաղաբարձներն են կէս-յիմարներ, կարճ մոխրագոյն փալթօյով և նմանօրինակ տափատով, մէկ քահանայ սգազգեաց, մէկ սարկաւագ. բուրվառ և մոմ ի ձեռին, երեք դպիր, ու չորս հինգ յուղարկաւորներ։ Դանդաղաքայլ հասանք մօտակայ արտի ծայրն, հոս քահանան իւր վերջին մաղթանքն կատարեց և վերադարձաւ իւր դասուն։

Քառորդէ մը աւելի ճամբայ ընել պէտք էր, Պալըգլը պիտի երթայինք, սրունքները թափ առին, սրտերը տապ. կը յառաջանանք, կ'ընթանանք, և ահա գերեզմանատուն հասած ենք. հոն մեր երիտասարդը ցոյց կուտայ Սղերդցիներու դամբարանը. կը տեսնեմ երկու տապանաքար, որոց վրայ կը կարդամ սա միեւնոյն բանաձեւը.

«Ի տապանի աստ հանգչի ոսկերք Թոմաս Չէքքօեան», միւսն՝ Յակոբ Համբարձումեան Սղերդցի, 92»։

Հոն ունինք պատրաստ բրիչ ու բրող, դարձեալ մի պանդուխտ աղքատ քահանայ. անձրեւը դադրած չունի. փոսը կը փորեն, քահանան կը սկսի հանգստեան շարականներն ու երգերն անխօս զրուցել։ Զարմանալի է արդարեւ այսպիսեաց պարտանաչութիւնը, իցի՛ւ թէ մեր ամեն կրօնաւորներն այս գեղեցիկ օրինակն ընծայէին մեզ. կանոնաւոր պատանքով պատած է ննջեցեալն ու հանգիստ ի հող կ'իջնէ։ Գեթ իւր վրայ լացող մ'ունէր։

Եռոփ-Գիւղէ * * *

Հաճութեամբ կիմանանք թէ Ա. Մայեր և Ընկ. տունը, գոհացնելու համար իր բազմաթիւ յաճախորդները և արգոյ հասարակութիւնն ալ ընդհանրապէս, որոշած է իր վաճառատուններուն մէջ ի Բերա, Թիւնէլի հրապարակը և ի Պոլիս, կամուրջի հրապարակը, հաստատել հօկտ. 1էն սկսեալ,

ՈՐՈՇ ԳԻՆ

Ասկից ետքը բոլոր ապրանքներ թիւերով պիտի նշանակուին, և վաճառատան մէջ գտնուած միթերքին վրայ ահագին զեղչ մը եղած է։ Զեղչով որոշ գինը, ամեն մրցում արհամարհելով, ընդ միշտ պիտի պահուի։

Ա. Մայեր և Ընկ. այնքան համբաւաւոր վաճառատունը ահագին մթերք ընդունած է արդէն ամեն նորաձեւութեամբ, աչնան և ձմրան եղանակներուն համար։

Մայեր վաճառատուններուն մէջ այցելութիւն մը կը բաւէ հասկնալու համար թէ այսօրուան գիներուն վրայ ի՛նչ կարեւոր զեղչեր եղած են։

Հասարակութիւնը գոհ պիտի ըլլայ Մայեր վաճառատան՝ պատրաստ հանդերձեղէնի առեւտուրին մէջ ՈՐՈՇ ԳԻՆԸ հաստատած ըլլալուն և ընդ միշտ մէկ կողմ դնելուն անտանելի սակարկութիւնը։ Ասկից ետք ալ բնաւ ժամավաճառութիւն ու անօգուտ խօսքեր։ Կիներու զգեստներուն գիները արտասովոր կերպով զեղչուած են, վասն զի այս ճիւղ պիտի ջնջուի, ուստի վաճառատան միթերքը ամբողջովին պիտի հաշուեյարդարուի և ամենքն ալ պիտի ծախուին հաւասարապէս

ՈՐՈՇ ԳԻՆՈՎ

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ԱՐԱՆՑ
ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ, ՏՈՄԱՐԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ ԵՒ Հ. ՇՈՒԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՆԱԵԿԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ, ԲԵՐԱ

Երկրորդ շրջանի աւարտական քննութիւնը պիտի կատարուի առաջիկայ դեկտեմբեր ամսոյ վերջին կիրակին, վաճառականական շրջանէ ընտրեալ, փորձառու քննիչներու ձեռամբ։

Այն տոմարակալք, որք վաւերական վկայականի պէտք կ'զգան, կրնան հոկտ. նոյեմբ. եւ դեկտ. ամսոց մէջ մեր կիրակնօրեայ դասերուն հետեւիլ, քննութենէ անցնիլ եւ ստանալ վկայական։ ՅԱԿՈԲ ԲԱԳՐԱՏՈՒՆԻ

Վկայեալ Համիտ յէ Առեւ. Վարժ.ին
137 6—6

ՏՊԱՐԱՆ, ՎԻՄԱԳՐԱՏՈՒՆ, ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ
ԵՒ
ԳՐԱՏՈՒՆ
Գ. Պաղտատլեան

ԱՆԽԱՐՀԱԲԱՐ
ԱՒԵՏԱՐԱՆ
ԵՒ
ՄԵԿՆՈՒԹԻՒՆ
ԸՍՏ ՎԱՐԴԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ Ս. ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ
ԳՐԵՑ
ՎԱՀԱՆ Վ. ՏԷՐ-ՄԻՆԱՍԵԱՆ

Ազգային մամուլէ առաջին անգամն է, որ կը հրատարակուի աշխարհաբար Աւետարան, որոյ իւրաքանչիւր թերթին ի ստորեւ Աւետարանական մթին ո՛ր եւ է խօսք ու դէպք՝ ծանօթագրուած են ձոյն եւ յստակ բացատրութեամբ, այնպէս որ ընթերցողն ոչ թէ միայն ի հաւատս ա՛լ աւելի կը հաստատուի, այլ լիուլի կը մխիթարուի քրիստոնէական կրօնի զերազոյն ճշմարտութիւնն եւ ուղիղ բարոյականի զերընտիր վարդապետութիւններն ակներեւ ու լիուլ տեսնելով։

Սոյն Աւետարանն ունի ընդարձակ Յառաջաբան, որ մի առ մի կը ցուցնէ թէ Թադէոս եւ Բարթողիմէոս առաքեալներէն յետոյ Հայոց ազգին մէջ ո՛վք եղան Աւետարանական մեկնութիւններ, ներբողեան եւ զանձ, տաղ ու ճառ շարագրողներ, յիշատակելով ըստ իւրաքանչիւր դարու իւրաքանչիւրին անունները։ Ունի եւ Համաբարբառի ցանկ, որ կարգաւ ցոյց կուտայ չորս Աւետարանիչներուն համաձայնութիւնները, Քրիստոսի մարդեղութենէն սկսելով մինչեւ զգալուստ Հոգւոյն Սրբոյ։

Ուրեմն ով որ Հայ քրիստոնեայ է եւ կը հաւատայ թէ «ի Քրիստոս ծածկեալ են ամենայն գանձք իմաստութեան եւ գիտութեան» [Կող. Բ. 3], այս գիրքն անհրաժեշտ ունենալու է։

ԳԻՆ 12 ՂՐՈՒՇ

ԽՈՐՀՈՒՐԴՔ
ՀԱՒԱՏԱՑԵԼՈՑ
ԳՐԵԱՑ
ՅԱԿՈԲ ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ
ԵՐԿՐՈՐԴ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Սրբագրեալ եւ Յաւելեալ

Արդի գիտութեամբ մշակեալ միտք մը չի կարող չզբաղիլ հոգեւոր խնդիրներով։ Գիտութեան ստոյգ ճշմարտութեանց աշակերտեալն խնդրէ նման հիմունս կրօնից։ Հոգեւոր ճշմարտութիւններն գիտութեան աշակերտեալ մտաց յարմարցնել բերել «ԽՈՐՀՈՒՐԴՔ ՀԱՒԱՏԱՑԵԼՈՑ», ժամանակիս կարօտութիւնն էր։

Նշանաւոր անձինք վկայած են թէ յիշեալ մասեանն լրացուցած է այդ պէտքը։

Ուսանողութեամբ կարդալ պէտք է։

Հեղինակը՝ սոյն հատորը նուիրած է յիշատակին իւր վաղամեռիկ դստեր Օր. Պայծառի, որոյ կենդանագիրն եւ համառօտ կենսագրութիւնը զետեղուած են գրքին սկիզբը։

Գործը կը բաղկանայ 400 էջերէ, ընտիր թղթով, մաքուր տպագրութեամբ եւ գեղեցիկ կազմով։

ԳԻՆ 12 ՂՐՇ.

Կեդրոնատեղին է Յ. Մատթէոսեանի գրքավաճառանոցն, թիւ 27, Ֆինճանճըլար, Կ. Պոլիս. կը գտնուի նաեւ բոլոր Հայ գրավաճառաց քով։

ՍԿՈՏԻ ՄՕՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ
Եըլտըզ, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ. 1883
Պարոնայք Սգոդ եւ Պօուն,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական դիրքովս կարող չեմ փորձեր ընել, այլ համաձայն ուրիշներուն փորձերուն եւ այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ ձեր Մօրիւ ձկան իւղն իր այդ վիճակին մէջ դիւրաւ խմուելով եւ մարսուելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս ախտաբուժական գիտութիւնն ի վաղուց անտի նշանակած է, մասնաւորապէս այդ յաջող պատրաստութեան մէջ։ ՏՐ. Ս. Ա. ՄԱՎՐՈՅԷՆԻ ՓԱՇԱ
Բժիշկ Վեհ. Սուլթանի

ՊԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

5/17 Հոկտ. 1894

Անուանական Դրամագլուխ	Թիւոց Անուանական Գինը	Տոկոս %	Անուանք Արժեթղթոց	Թուականք	Ընթացիկ Գինք: Գոցուեցաւ երէկ երեկոյ	Ընթացիկ Գինք: Բացուեցաւ այս առաւօտ
Ա. Ո. 7,183,872	100	1	Քոնսոլիտ Սէրի A	1331	— —	64 20
» 10,241,043	100	1	» » B		— —	42 10
» 30,332,811	100	1	» » C		— —	30 10
» 43,963,396	100	1	» » D		28 03	28 01
Ֆ. 793,000,000	400	—	Ռումէլիի Երկաթուղի	1870	122 25	121 50
Ա. Ո. 4,545,000	100	4	Օսմանիէ	1890	— —	97 —
Ֆր. 185,631,180	500	4	Բրիօրիթէ	1890	— —	— —
Օ. Ո. 6,499,988	Ֆր. 500	5	Մաքսային Պարտաթուղթք	1886	— —	— —

Անուանական Դրամագլուխ	Վճարուած	Մնացեալ	Տոկոս %	Անուանք Արժեթղթոց	Թուականք	Գոցուեցաւ երէկ երեկոյ	Բացուեցաւ այս առաւօտ
Ա. Ո. 10,000,000	20	10		Պանք Օթոման	1863	— —	— —
Օ. Ո. 550,000	22	11		Քրէտի Ժընէրալ Օթոման	1869	8 —	9 02
Ա. Ո. 600,000	10	6		Պանք տը Քոնսդանդինոպլ	1872	— —	4 --
» 600,000	10	5		Սօս. Օթ. տը Շանժ է տը Վալ.	1872	— —	5 08
Ֆր. 14,000,000	140	140		Բաժնեթղթ. Լաւրիոնի Հանքին	1878	39 —	36 —
» 45,000,000	500	300		Անատոլուի (Բաժնեթուղթ	1889	300 —	300 —
» 80,000,000	500	500	5	Երկաթուղիք (Պարտաթղթ.		470 —	472 —
Օ. Ո. 200,000	20	8		Թրամուէյ (Բաժնեթուղթ	1882	6 85	7 —
Ֆր. 709,506	500	500	5	(Պարտաթուղթ		520 —	525 —
Ֆր. 100,000,000	500	200		Օսմ. Ռէժի	1883	20 32	20 31
Ա. Ո. 110,000	1.40	1.40	6	Օսմ. Սիկարէթ	1892	— —	1 80
Օ. Ո. 440,000	11	5½		Օսմ. Ապահովագրական Ընկ.	1893	7 12 ½	7 72 ½
Ֆր. 20,000,000	500	500		Ջրի Ընկերութիւն, Տէրքօս	1882	— —	380 —

ՍԹԻԼԱՆՑ (Բրիմ) DԻ ՎՐԱՅ	Օ. Ո.	Ղրշ.
8 օրուան համար 1000 հատի	2	65
1 ամսուան համար	6	—
1 օրուան համար	1	10
Ոլլար	—	
Կանխիկ (Հէվալէսիզ)	—	40
ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ		
Լոնտոն 3 ամիս Ղրշ.	110	⅛
Փարիզ » Ֆր.	22	87 ½
Վիեննա 8 օրուան Ֆիոր.	11	22 ½
Պերլին չէք Մարք.	18	45

ՍԹԻԼԱՆՑ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ՎՐԱՅ		
8 օրուան համար 25 հատի Ֆր.	3	—
1 ամսուան համար »	5	½
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ		
Անգլ. ոսկի Օ. Ո. 100 ղրշ.էն	110	15
20 Ֆրանքնոց	87	28
20 Մարքնոց (Գերմանական ոսկի)	107	20
Քրիմիգ	51	15
Բուլղ. Թղթադրամ	8	48
Մէճիտիյէ	108	—
Մանր արծաթ	103	—
Մէթալիք	98	20
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	6	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ 16 Հոկտ.			
Քոնսոլիտ Օսմ. B Կնիկ.	Ֆր.	42	55
» » C	»	28	20
D (Բացուած	»	25	50
(Գոցուած	»	25	52
Ռումէլիի Երկաթուղի	»	122	—
Բրիօրիդէ	»	— —	—
Մաքսային Պարտաթուղթք	»	504	37
Օսմանիյէ	»	443	12
Ռէժիի Բաժնեթուղթ	»	471	25
Պանք Օթոման (անուանկն.)	»	669	68
Ռանթ Ֆրանսական 3%	»	101	82
» » 3½%	»	108	25
» Իտալական	»	83	25
Քրէտի Լիոնէ	»	755	—
Քրէտի Ֆոնսիէ	»	895	—
Քոնդուար տ'Էսքոմպ	»	527	50
Սուէզի Բաժնեթուղթ	»	2913	—
Եգիպտական Միացեալ	»	523	75
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	140
ՎԻԵՆՆԱ 16 Հոկտ.			
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆիորին	65	70
Օսմ. Ռէժի	»	231	50
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ ի տես		124	60
« Փարիզի »	»	49	40

ԼՈՆՏՈՆ 16 Հոկտ.			
Քոնսոլիտ Օսմանեան A	Ա. Ո.	64	50
» » B	»	42	25
» » C	»	27	75
D (Բացուած	»	25	50
(Գոցուած	»	25	30
Օսմ. Փոխ. 1891ի 4% (Երաշխաւորեալ.		97	25
» » 1894 3½% (Եգպ. Հրկ.ով		101	75
Պանք Օթոման (վճարեալ)	»	16	68
Այտընի Երկաթուղի	»	12	56
Միացեալ Եգիպտական	»	104	—
Առանձնաշնորհեալ »	»	— —	—
Անգլ. Քոնսոլիտէ	»	101	37
Ռանթ Հելլենական 5%	»	32	—
» » 4%	»	34	50
Պուլկար. Փոխառ. 6%	»	86	50
» » Նոր 6%	»	100	—
Փոխանկ. Փարիզի վրայ 3 ամիս		25	236
ՊԵՐԼԻՆ 16 Հոկտ.			
Օսմ. Փոխառութիւն 1888ի	Մարք	99	20
Ռումէլիի Երկաթուղի	»	109	10
Անատոլուի Երկթղ. ¼ Պրթղթ.	»	93	80
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս		20	315
» Փարիզի » 2 ամիս		80	70
Մակեդոնիոյ երկաթուղի		60	40

ՎԱՃԱՌՈՒՄ ԵՒ ՑՈՒՑԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
ՅՈՒՆԱԿԱՆ ՆԻՒԹԵՐՈՒ
ՂԱԼԱԹԻԱ, 26, ՔԻՒՉԻՒՔ ՄԻԼԼԷԹ ԽԱՆ

Այս ցուցադրութեան մէջ կը վաճառուին յունական նիւթեր, տարազագործական ու ճարտարագործական.

Գծաւոր նուրբ թօփ, զանազան գոյներով.

Բամպակ և Մետաքս միահարթ գծաւոր, յայժ մետաքսաւատ,

Խլոսէ (Էլսէ) կանանց համար, նուրբ մետաքսէ, զանազան մեծութեամբ.

Մետաքսէ Բաշկինակներ՝ բանուած եւ միահարթ, կանանց և արանց.

Մեծ [illegible], մետաքսէ և բամպակէ կերպասներու. յանձնարարութիւնք կընդունուին. արագ գործադրութիւն.

Բոլորէ շալեր երիկ մարդու եւ կնոջ. եւրոպական կերպասէն աւելի տոկուն, գոյնը երաշխաւորեալ։

Ձեռնոցներ մորթէ, կանանց և արանց։

[illegible], շատ տեսակներ։

Աճառ, տնական գործածութեան համար, մորթի եւ ճերմակեղէնի վնասակար նիւթերու խառնուրդներէ զերծ։

Ձէթ, առանց հոտի, շատ լաւ, 130 և 40 օխանոց և աւելի վար տակառներով.

[illegible], անօթներու մէջ։

Ի մօտոյ [illegible] հասնին նմուշներ և ուրիշ նիւթեր։

Ամէն տեսակ հելլենական [illegible]

ԳԻՆԵՐՆ ՅՈՅԺ ՉԱՓԱՒՈՐ 23—58

HTE
LANCASHIRE
INSURANCE
COMPANY

ՄԱՆՉԷՍԹՐ ԱՆԳԼԻԱ
1852ին հիմնուած
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 3,000,000 անգլ. ոսկի
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 1,540,000 » »

Ապահովագրութիւնք ընդդէմ հրդեհի ամեն տեսակ կալուածներու վրայ, թէ քարաշէն և թէ փայտաշէն, կահերու և ապրանքներու վրայ։

Ընդհ. գործակալք ՊՕՆՏ ՍԻԼԼԷՐ և Ընկ. Ղալաթիա, Քիւչիւք Թիւնէլ խան, թիւ 4
Փոխ-գործակալ
ՊԵՏՐՈՍ ՀԱՄԱՄՃԵԱՆ
Պոլիս, Անանիատի խան

ՀԵՄԵԼԱՆԻ
ՀԵՄԵԼԱՆԻ
ՀԵՄԵԼԱՆԻ

1894ի օրինակներ, Տրնլօք օդահան քաուչուներով ու սնամէջ քաուչուներով, առաջին տեսակ։

Կը գտնուի Պ. Պ. ՊՕՆՏ ՍԻԼԼԷՐ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ քով, Ղալաթիա, Քիւչիւք-Թիւնէլ խան։ Ներկայացուցիչք անգլիական գործարաններու։

Կը խնդրուի քննել և բաղդատել։ 54

ՓՇՕՐ ՊՐԱՕՒ
Միւնիխ, Պավիէռ
Հայթայթիչ Գերմանիոյ կայսր ու Բրուսիոյ Թագաւոր Վիլհէլմ Բ.ի
Պաւիերայի գարեջուր, Կ. Բչօրի գարեջրատան
Աւստրիական Խորհրդական
Աւստրիոյ-Հունգարիոյ Թագաւոր կայսեր և Պաւիերայի Խնամակալ Իշխանին։

Առաջնակարգ գարեջուր Պաւիերայի, ուրիշ ամեն գարեջուրներէն գերիվեր, բոլորովին զուտ, համեղ և զովարար ըմպելիք, ամեն եղանակներու յարմար, ճանչցուած և յանձնարարուած նշանաւոր բժիշկներու կողմէ։

Գարեջրատունը 1820 ին հաստատուած է. ինք առաջինը եղաւ որ 1854 ին սկսաւ գարեջուր արտածել շիշերով։

Տարեկան արտադրութիւնն է 600,000 հեկտոլիտր։ Կեդրոններ Գերմանիոյ և Զուիցերիոյ բոլոր մեծ քաղաքներուն մէջ, ի Լոնտոն, Փարիզ, Հավր, Ռուէն, Պրուսէլ, Լիէժ, Անվերս, Ամստերտամ, Հաակ, Ռոթերտամ, Միլան, Հռոմ, Վիեննա, Նիւ-Եորք այլն։

Մրցանակներ և վարձատրութիւններ՝ Միւնիխի (1854), Քեօլնի (1865), Փարիզի (1867), Վիեննայի (1873), Հօկէնաւի (1874), Ֆիլատելֆիայի (1876), Նիւրէնպէրկի (1882, ոսկի մետալ), Ամսթերտամի (1883, ոսկի մետալ), Պրուսէլի (1888, ոսկի մետալ և պատուոյ վկայագիր), Մելպուռնի (1889, առաջնակարգ արժանեաց չքադրամ պատւոյ յիշատակութեամբ) ցուցահանդէսներէն։

Բչօր Պրաու գարեջուրը կը վաճառուի հետեւեալ գարեջրատուններէ.

Կապրինուս, զոր կը բանեցունէ Տիմիդրի Ֆրիանտայամիս, Բերա Մեծ-Փողոց, 312, Քոնքորտիային դէմը։

Տէմէզրաքօբուլօ եղբարց քով, Բերա, Մեծ-Փողոց, Ռուսական դեսպանատան դէմ, թիւ 430։

Բոլոր Արեւելքի համար միակ ներկայացուցիչն և շիշով գարեջուր վաճառողն է
« Փշոր Պրաու »
Վիլհէլմ Բալուքա
Պազար Ալման

Բերա Մեծ-Փողոց, 1388 25 24—78

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ ԸՍՏ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿԻ
1892 ՕԳՈՍՏՈՍ 2|14ԻՆ
Ապահովագրութիւնք ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ,
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, Կ. ՊՈԼԻՍ

ՎԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
20 ՍԷՖԷՐ 1310
ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԱՅԼ ԱՄԵՆԱՅՆ ՎՆԱՍՈՒՑ
ԵԷՆԻ ԽԱՆ, ՔԱՐԱՔԷՕՅ, ՂԱԼԱԹԻԱ.

28

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգղ. Ոսկի 1.000,000 „ՖԻՆԻՔՍ„ Հիմնեալ ի Լէնտըն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրք Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն:

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18.000,000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար: 53

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոյս, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն:

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Ղալաթիա, Պանք Օթօմանի վարի քովը ի Վիթալիս խան, գետնայարկ թիւ 1:

ԽԱՆ ՊԱԶԱՐ ՍԸՐԱՄՊԷՐԻ

Չինճի փըրգայի հիւմայուն խըմալաթխանեսի իչուն 310 սէնէսինտէ միւպայեասընա լիւզիմ կէօրիւնէն 1500 քիլօ սարը մէյին պէհեր քիլօսը սիմ մեճիտիյէ 19 գրշ. 30 փարայա Թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ սէնէի մէրգումէ Թըշրինը էվվէլին 18ինճի սալը կիւնիւ պիլ միւնագասա գարարը գաթիսի միրիյեճեկինտէն Թէնգիլը Փիյաթ իլէ իթասընա մէ խըմալաթխանէի մէզգիւր անպարընտա միւթրաքիմ սիւմարի մէ բիեամէ նէֆէրաթընա մախսուս քէօհնէ ճիզմէ գօնճըրըն պէհեր չիֆթի սիմ մեճիտիյէ 20 հիսապը իլէ Հ գրշ.ա Թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ եէվմը մէզգիւրտէ պիլ միւզայետէ գարարը գաթիսի միրիյեճեկինտէն Թէգյիտը Փիյաթը իլէ իշթիրասընա Թալիպ օլանլարըն խտարէի մէզգիւրէյէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր: Նօ. 30 1—3

Մէս ֆապրիգայը հիւմայունունտա մէթրաքիմ օլուպ պիլ միւզայետէ ֆիրուխթ օլունաճագ 20,000 քիւսուր գըէհ ապա գըրբընտըրընը իշթիրասընա Թալիպ օլանլարըն Թարիխը իլանտէն իթիպարէն 1 հաֆթա խիթամընա գատար պէհեր կիւն մագամը ալիի Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր:
Նօ. 26 2—3

Թարապլուսը Ղարպ Ֆըրգասը իչուն մահալլինտէ Թէսլիմ օլունմագ իւզրէ միւպայեա օլունաճագ օլան 15,000 քիլը ճէտիտ պուղտայըն պէհէր քիլէսի 48 գրշ. տամէ 1,000,000 գըհէ տաքիրին պէհէր գըհէսի 38 փարատա Թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ Թըշրինը էվվէլը ռումինին 6ընճը բէնչշէնպէհ կիւնիւ գարարը գաթիսի միրիյեճէք 8ինճի ճումաա իրթէսի կիւնիւ 100տէ 5 Թէնգիլի իլէ գապուլ օլունաճաղընտան զիքր օլունան Փիյաթլարտան Թէնզիլի իճրասը իլէ մէզգիւր պուղտայ վէ տաքիքին իթասընա Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր: Նօ. 27 2—3

Ճինուստը Ճէնապը չահանէ մուայէնէթը իչուն Նիզամիյէ Էրզաք անպարընտա միւպայեասը գօնթրաթօյա պաղթ օլունաճագ օլան 3,000,000 գըհէտէն $3^1/_2$000000 գըհէյէ գատար Մըըը բիրինճինին պէհէր գըհէսի 64 փարատա Թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ Թըշրինը էվվէլը ռումինին 6ընճը բէնչշէնպէհ կիւնիւ գարարը գաթիսի միրիյեճէկինտէն Փիյաթը մէզգիւրէտէն Թէնզիլաթ իճրասը իլէ մէզգիւր բիրինճին իթասընը Թէահհիւտէ Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր:
Նօ. 28 2—3

Թարապլուսը Ղարպ Ֆըրգասը իչուն մահալլինտէ Թէսլիմ օլունմագ իւզրէ միւպայեասը միւնագասայա գօնուլան 388,000 գըհէ Մըըը բիրինճինին պէհէր գըհէսի 68 փարատա Թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ Թըշրինը էվվէլը ռումինին 6ընճը բէնչշէնպէհ կիւնիւ գարարը գաթիսի միրիյեճէկինտէն Փիյաթը մէզգիւրէտէն Թէնզիլաթ իճրասը իլէ մէզգիւր էլ մըգտար բիրինճին իթասընա Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր: Նօ. 29 2—3

NEVRALGIES ԳԼԽԱՑԱՒ, ՍՏԱՄՈՔՍԻ ՑԱՒԱԲՈՒՄ, կանանց ՋՂԱՅՏՈՒԹԻՒՆ, եւ ջղային բոլոր հիւանդութիւնք կը բուժին առ նուազն մէկ ժամու մէջ ՏՈՔԹ. ՔՐՈՆԻԷԻ ՀԱԿԱՋՂԱՑԱՒԱՅԻՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐՈՎ.
Տուփը 3 Փր. առարման ծախս չիկայ: Փարիզ՝ Դեղ. Ռուպիէ, 23, Մոնժ փողոց եւ ամէն լաւ դեղարաններու մէջ:

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլէ, Պօրտօյէ, Միջերկրականի և Սեւ Ծովի միջեւ Շաբաթական Ուղեւորութիւն

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ
Ռամսէս	3000	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նէբիթիս	2400
Թէպըը	3000	Օսայրիս	2250
Քեաժնորուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կասքընի	1500
Մարիօթիս	2500	Կիւյէն	1500

Թէպէս չոգենաւը, նաւապետ Տէյ Լիվրբուլէն աստ հասաւ ընդհ. վաճառքով:
Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթօլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
847 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվրբուլ

Ս. Է. Ժ. ՄԷԹԱՔՍԱՍ ԵՂԲԱՐՔ

Հելլէնական ՆԷ, Եւ ամբողջ Գոնեակ պատրաստող Խուպէ Ֆիրմ

Յունաստանի ու Սերպիոյ Թագաւորը եւ Յունաստանի զահաժառանգ Փոնսթանթէն իշխանը կը գործածեն այս գօնեաքը: Հետեւեալ արուեստահանդէսներէն մրցանակ ստացած է.

Բրակսէն 1894 ոսկի շքադրամ գօնեաքի համար
Վիեննա 1894 » » »
Անվէրս 1894 » » »
Լիօն 1894 » » »
Բրակա 1894 » » զանազան ըմպելեաց համար
Բրակա 1894 » » սպիտակ գինիէ պատրաստուած գօնեաքի հմր.
Շիքակօ 1893 մեծ մրցանակ միսբէթ խաղողէ պատրաստուած գօնեաքի համար:

Տարին 2,000,000 ֆրանք սպառում ամեն կողմ: 1893 օգոստոսէն 1894 փետրվարի վերջը 24,902 սնտուկ եւ 491 տակառ գօնեաք արտածուած է ի Թուրքիա, Պուլկարիա, Ռումանիա, Ռուսիա, Աւստրիա, Գերմանիա, Սերպիա, Մասուա, Հապէշստան, Անգլիա, Պելժիա, Ամերիկա, Պարսկաստան եւ Հնդկաստան

		տակառ	սնտուկ			տակառ	սնտուկ
Աւստրիական շոգենաւերով		70	7528	Բանէլլէնիք շոգենաւերով		5	1009
Գերմանական		70	1697	Ռուսական	»	43	856
Մեսաժըրի	»	4	1184	Ճօնսըն	»	9	437
Ֆրէսինէի	»		132	Խըտիվիյէ	»	122	5572
Իտալական	»	168	6487	Գումար		491	24902

Այս արտածումնք ապացուցուած են շոգենաւերու գործակալութեանց վկայագրերովն՝ վաւերացեալ Պիրէոնի քաղաքապետութենէն:

Ամեն ատեն գործարաններու ու մթերանոցներու մէջ 500,000 օխա գօնեաք պատրաստ կայ:

Ի Պիրէոն Արիսթիտի, Ալիբթի, Նիրիթա, աղջկանց վարժարանին մօտ, Գաբօ Տ'Իսթ իա եւ եքկաթուղւոյ մօտ 7 մթերանոցներ ունին: Փափաքողք կրնան այցելել եւ պարոն նակութիւնները տեսնել:

Մէթաքսա եղբարք 100,000 ֆրանք պարգեւով մը կապահովեն թէ իրենց գօնեաքները անարատ խաղողէ ու գինիէ պատրաստուած են, ինչ որ հաստատած են բժիշկներ ու քիմիագէտներ, որոց անունները նշանակուած են իւրաքանչիւր շիշի փաթթուած վկայագրերու մէջ:

Հիւանդանոցներու մեծ մասին մէջ այդ գօնեաքը կը գործածուի:

Մէթաքսա եղբարք ի Պիրէոն Ապոլոնի կամ Քարտուսքարին հրապարակը գտնուած Ամբլօս անուն գործարանին մէջ խաղողի ոգիէ ամեն տեսակ ոգելից ըմպելիներ եւ մանաւանդ մեծ քանակութեամբ աղէկ ռօմ կը պատրաստեն: Այս վերջինը տակառով կը ծախուի:

KONIAK
ΜΗΧΙΩΤΗ
ΕΚΤΟΣ ΣΙΝΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
N. MICHIOTI
MARQUE PRIVILÉGIÉE
قونياق ميخيوتى
فوق العاده فين شامپانيا
رقابتدن خارج
COGNAC ORIENTAL
Grande Fine Champagne
HORS CONCOURS
Lith P. Geffer

Երեք աստղով շիշը 30 ղրուշ, — երեք աստղով ½ շիշը 15 ղրուշ: Երկու աստղով շիշը 18 ղրուշ: Մէկ աստղով շիշը 12: Մաստիքա և թիւղ օղի շիշը 12 ղրուշ:

ՔԱՈՒՉՈՒԿ ՄՈՒՃԱԿ
(ԼԱՍԹԻՔ)
(ԵՒ ՄԱՆԹՕ ՄՈՒՇԱՄՊԱ
ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ՌԸՊԸՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

NORTH BRITISH RUBBER Cº LIMITED TRADE MARK EDINBURGH

Մեր յաճախորդներու փափաքանաց համաձայն, մեր այս տարուան քաուչէու մուճակներն, որոնք իրենց վրայ իբրեւ նշան կշիռ մը կը կրեն, խիստ ճաշակաւոր, նուրբ և հաստատուն շինուած են նոր ձեւով:

Պոլսոյ հրապարակին վրայ երկար ատենէ ի վեր ճանչցուած է թէ մեր քաուչուկէ մուճակները կը գերազանցեն քսան տարիէ ի վեր գործածուած բոլոր մուճակները:

Մեր մուճակներու ներքին կողմը կշիռ մը և արտաքին կողմն ալ առիւծի մը պատկերը դրոշմուած է իբրեւ նշան: Կը վաճառուին Պոլիս և գաւառները, բոլոր քաուչուկէ մուճակ վաճառողներու քով: Իսկ կեդրոնատեղին է ի Պոլիս, Պահճէ Գաբու, Գոճաման Օղլու խան, Ճորճի Կիտրոյի թիւ 13 մթերանոցը: 127 9—45

ՌՈՅԱԼ ԷՔՍՉԷՆՃ
ԱՍԻՒՌԱՆՍ ՔՕՌԲՕՐԷՇԸՆ

ԱՄԵՆԷ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷ ՄԵԾ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1720 ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան	Անգլ. ոսկի	4.000.000
Ցարդ հրդեհի արկածից համար տուած է	»	35.000.000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ քարաշէն և փայտաշէն ամեն տեսակ կալուածներ, կահ կարասիք և ապրանք:

Վճարմունք ամենայն կանոնաւորութեամբ և մանաւանդ առանց որ եւ իցէ ՁԵՂՉԻ կը կատարուին:

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնուլ փափաքողը կը հրաւիրուին դիմել առ Ընդհանուր գործակալս Ճ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ ԵՒ ԸՆԿ.
726 Պահճէ Գաբու, Մէյտանճըք սօքաք, Ուիթալ Խան.

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Փրանք	8.000.000
Պահեստի դրամ	»	8.100.000
Տարեկան հասոյթ	»	19.532.000

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք
894 Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ
ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահճէ—Գաբու, Անանիատիս խան. 12, 13, 14

ՏՐՓ. Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
Հաստատեալ ԱՆԿԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱԺԱՄԱՑՈՅՑ Հաստատեալ
1852 ՊԱՀՃԷ-ԳԱՊՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ 1852

Մասնագէտք առանց քակելու լինելու արհեստական ակռաներ պատրաստելու, մէկ անգամէն ամենասաստիկ ցաւած ակռաները, ոսկի, ադամանդ և մետաղով լեցնելու, ինչպէս նաև կը դարմանեն բերնի և ակռայի ամեն կերպ ախտերն և կը քաշեն առանց ցաւ զգացնելու:
(Բացի կիրակիէ) ամեն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր: 38

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՏՈՒՆ ԹԷՅԻ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ ՅԱՄԻՆ 1880

Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ Ց. ԽՍԱՉՈՒԼԵԱՆ
MARQUE DEPOSÉE

Մասնաճիւղ կը գտնուի Օսմանեան ամեն գլխաւոր քաղաքաց մէջ

Թէյի գործածութեան ընդհանրանալովը, թէյի ճաշակն եւս նրբացած է, որով թէյի առեւտուրն վաճառականութենէ աւելի արուեստ մըն է, որ միայն երկարատեւ և ճոխ փորձառութեամբ կ'ստացուի:

Մեր տունն, որ արդէն հանրածանօթ էր բազմամեայ ընդարձակ գործառնութեամբք, այս տարի եւս իր մասնաւոր գործակալաց ձեռամբ գնած է բազմազան և խիստ մեծաքանակ ընտիր թէյեր Չինաստանի, Ճավայի, Սէյլանի և Հնդկաստանի գլխաւոր արտադրիչներէ. և արդէն հասած են մեզ, և հետզհետէ պիտի ստանանք թէյեր, որք գերընտիր հոտաւէտութեամբ ամէն ճաշակի յարմար ըլլալով հանդերձ գներու անհամեմատ աժանութեամբ մեզ մատուցած առաւելութիւնք, մեր տան դէմ մրցումն անկարելի կընեն:

Մեր բազմաթիւ յաճախորդաց պահանջմանց լաւ եւս գոհացում տալու համար ընդարձակած ենք մեր մթերանոցն, ուր ամէն տեսակ ընտիր թէյեր թէ՛ սնտուկներու և թէ՛ այլ և այլ մեծութեամբ տուփերու մէջ մեծաքանակ միշտ պատրաստ կը գտնուին:

Թէ՛ Կ. Պոլսոյ և գաւառաց, և թէ օտար երկրաց մէջ մեր տան ցուցուած վստահութիւնն կը քաջալերէ մեզ առաւել եւս յարիլ մեր սկզբունքին, որ է «ողջամիտ՝ ազնիւ թէյեր, աժան գնոց տալ»:

Մեր թէյերու առաւելութեանց ապացոյցներէն մին եւս, անոնց բազում կեղծերն հրապարակին վրայ գտնուիլն է, որոց դէմ զգուշանալու համար կը խնդրենք որ միշտ փնտռէք ՄԵՐ ՑԱՏՈՒԿ ՆՇԱՆՆ ու մեր տան հասցէն, Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ, Ց. ԽՍԱՉՈՒԼԵԱՆ Ճէյլ պէյ խան թիւ 10, Պահճէ-Գաբու: 19

EMULSION SCOTT

(ՍԳՈՏԻ ՕՇԱՐԱԿ)
ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ԽԻՒՏ ԻՒՂ
Իփոփոսֆիդ կիր և սոտայով
Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՈՏԻ և ՊՕՈՒՆԻ
ի Նիւ-Եորք:

Կաթին չափ ախորժահամ է
Մորուի ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, հիբօֆոսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճղածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն:

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով.
Գործակալք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒՐԷԼ

ՎԱՐՁՈՒ ՏՈՒՆԵՐ

Շիշլիի ու Բանկալթիի միջեւ, «Ժամատէն տէ Ֆլէօռ» պարտէզին մօտ, Տիկէր Պէքճի փողոցը, 59 թիւ չորս հատ ծովահայեաց ու գեղեցկաշէն տուներ, 8 ական սենեակով, պարտէզով, բաղնիքով ու Տէրքոսի ջուրով, վարձու են: Դիմել Լիւքսէմպուրկի Սրճարանը: 146 6—10

COMP. RUSSE DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 3/15 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի:
Գշ. 4/16 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակ ժամ 5ին յետ միջօրէի, Պիրէոնի ճամբով
Դշ. 5/17 Սեվաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին:
Դշ. 5/17 Սուրհանդակ դէպի Փոքր-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին:
Եշ. 6/18 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի:
Ուր 7/19 Աղեքսանդրիոյ Սոորհանդակ, հանդիպելով Սմիւռնիոյ նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը ժամը 4ին:
ԱԶԴ.— Հոկտ. 4/16, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորք Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիփոլի, Պէյրութ, Եաֆա եւ Բոր-Սայիտ զացող շոգենաւին 605

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Նիւքասըլ-ըն-Թայն Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի միջեւ
ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ և ԸՆԿ.

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ
Ալպանօ	2000	Ֆլամինկօ	1600	Բալէրմօ	3200
Անճէլօ	3000	Կալիլէօ	5500	Բաետէր	1700
Արօլլօ	5500	Կիդիանօ	2200	Բլաթօ	1500
Արկօ	2300	Կօզօ	1800	Բօլօ	1000
Արիօսդօ	3000	Կրօտնօ	2200	Քուիդօ	2800
Պասանօ	3000	Հիրօ	2000	Րիալդօ	4400
Պօրօտինօ	2200	Հոռատիօ	3000	Րինալտօ	3200
Պրավօ	2000	Հինտու	7000	Րօլլօ	3000
Պըֆֆալօ	3800	Համլէթ	1200	Րօմէօ	3500
Գէյրօ	2600	Այակօ	5000	Րօզարիօ	3500
Գալիբսօ	2500	Ճիւնօ	2300	Սալէրնօ	4000
Գամէօ	2100	Քէլսօ	2000	Սանդիակօ	8200
Գազօ	2000	Քօլբինօ	4000	Սաֆօ	2000
Գօմօ	2700	Քօվնօ	2200	Սիլվիօ	2000
Զիրակօ	5000	Լէօ	2000	Սօրէնթօ	4300
Դիդօ	5500	Լէբանթօ	4500	Թ. Ուիլսըն	3000
Գօլօրատօ	3400	Լիվօրնօ	3000	Թուրսօ	1200
Տիգօ	3500	Մալմօ	1500	Թօլիտօ	2800
Տօմինօ	2500	Մարէնկօ	4300	Թօրբիտօ	900
Տուրօ	4800	Մարգէլլօ	3500	Ուրպինօ	5000
Տրաքօ	2100	Միլօ	2000	Վոլթուրնօ	5000
Էայնամօ	2600	Մուրինօ	3100	Եէտօ	3600
Էլտօրատօ	3000	Նէրօ	2000	Զէպրա	1000
Էլէքթրօ	3200	Օրլանտօ	3000	Տիֆայնըրս	200
Տրաթօ	2600	Օթէլլօ	5000	Ճըմպօ	200
Ֆալքօն	800	Օզբանօ	4500	Զէրօ	100
Ֆիտօ	700	Օղզօ	2000	Մօսքիթօ	100

Էմիրշըն Մօնարք 8000
Բիրմըըն Մօնարք 8000
Լոդիըն Մօնարք 8100

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կընծայուի
Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒԻՑՕ
Գործակալք
39 Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միւմէն խան, Ղալաթիա

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ